

B TIDSKRIFT FÖR BRANDVÄSENDET

SVENSKA BRANDCHEFSFÖRENINGENS OFFICIELLA ORGAN

Band 1

Oktober—November 1910

N:r 10—11

Prenumerationspris inkl. postarvode:
För helt år Kr. 5:—
Lösnummerspris 50 öre.

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVVARE:
BRANDCHEFEN I HELSINGBORG G. BRAUN.
RIKSTELEFON: 334.

Minimiannonspris 80 öre pr centim.
Utkommer med 12 nummer pr år.
Helsingb:s Typogr. Anstalt, Helsingborg 1910.

Nyutnämnde brandchefen i Göteborg.

Till brandchef i Göteborg i ledigheten efter Kapten E. Tegnér utnämndes den 30 sistlidne oktober förutvarande vice brandchefen *Löjnant Gustaf Ekstedt*.

Utnämnd till underlöjtnant vid Kungl. Vestgöta regemente den 20 Nov. 1895, befordrades E. den 25 Nov. 1898 till löjtnant och genomgick under åren 1897—1900 den 3-åriga kursen vid Gymnastiska Centralinstitutet.

Sin brandkårstjänst började löjtnant E. d. 1 Oktob. 1900 under profjtjänstgöring vid Göteborgs brandkår och fortsatte härmed till den 1 April 1901, då han erhöLL befattningen därstädes som vice brandchef.

Göteborgs stad är förvisso att gratulera till

valet, då dess maktpåliggande brandchefsbefattning härigenom lagts i kraftiga och dugande händer, hvars arbete därtill kommer att grundas på en 10-årig grundlig kännedom om samhälls förhållanden.

De gamla välkända traditionerna komma tydligen att fortgå till båtnad för såväl staden som dess brandkår.

I tillönskningarna om lycka och framgång under den nya chefsposten deltaga de många brandmän, som i löjtnant Ekstedt lärt känna en god och om det för lan-

det gemensamma utvecklingsarbetet för brandväsendet intresserad kamrat.

Omorganisationen af Karlskrona Stads Brandväsende.

Öfver det af komiterades för utredande af frågan om omorganisation af brandväsendet i Karlskrona betänkande har nu beredningsutskottet till stadsfullmäktige afgifvit sitt förslag.

Komiterades förslag omfattade som bekant dels en fast brandkår bestående af en brandche, en brandmästare (tillika vice brandchef), en brandsergeant, en maskinistsergeant, två korporaler, 14 ordinarie, 6 extra brandsoldater och 2 kuskar, dels en reservkår, bestående af 2 förmän, 1 reservmaskinist och 24 reservbrandsoldater.

Utskottets förslag afviker i flere åseenden från komiterades förslag. Sålunda har utskottet nedsatt den af komiterade föreslagna lönen till brandchefen från 1,800 kr. till 1,500 kr. med ett lönetillägg å 200 kr. Vidare har utskottet icke kunnat dela komitens mening, att stadens brandchef ej fick innehafva annan befattning.

Utskottet har slopat sergeantsbeställningarna, och minskat antalet ordinarie brandsoldater med 4. Där emot yrkar utskottet på 2 maskinisters anställande.

Reservkåren bibehålles oförändrad enligt komiterades förslag.

Slutligen har utskottet föreslagit, att, om frågan preliminärt antages af stadsfullmäktige, förslaget i dess helhet måtte hänskjutas till drätselkammaren, som hade att efter brandredskapsstyrelsens hörande snarast möjligt inkomma med yttrande, med särskildt uppdrag till brandredskapsstyrelsen att inkomma med förslag till instruktion för en blifvande "styrelse för stadens brandväsen".

Vid stadsfullmäktiges sammanträde den 13 oktober utspann sig följande debatt, som vi efter Karlskrona-Tidningen införa:

Hr Kloo hade intet anmärka mot beredningsutskottets förslag, då det i hufvudsak följt komiteförslaget. Vände sig dock mot ett par punkter i beredningsutskottets förslag. Utskottet har nämligen ansett, att brandchefen skall få inneha denna sin befattning som bisyssla. Detta kunde tal. icke gilla. Föreslog, att, då ärendet remitterades, drätselkammaren skulle få i uppdrag att föreslå en befattning, som eventuellt kunde förenas med brandchefsbefattningen.

Då få vi en stadens brandchef, som helt är anställd i stadens tjänst, och som hufvudsyssla har brandchefs-befattningen.

Beträffande de två förmännen hade tal. af fackmän hört, att det vore löjligt att tillsätta förmän bland reservmanskapet. Tal. yrkade bifall till beredningsutskottets förslag med de ändringar, han här föreslagit.

Vice ordföranden trodde, att hr Kloos förslag hade flere goda synpunkter. Med den ställning, Karlskrona har till flottan, får man tänka sig, att en tjänsteman där skulle kunna sköta befattningen; yrkade bifall till beredningsutskottets förslag oförändradt.

Det finnes icke några tjänster, som kunna förenas med brandchefs-befattningen.

Hr Kloo omnämnde, att tvenne komiteledamöter vid studerande af brandväsendet i Stockholm tänkt på en person därstädes som synnerligen lämplig till brandchefs-befattningen. Denne person komme naturligtvis icke att mottaga brandmästarebefattningen, utan det

var endast såsom brandchef han kunde tänkas vara villig hitkomma.

Hr Magnusson ansåg det vara olämpligt, att en pensionerad militär anställdes såsom brandchef. Denne kom då icke i den själfständiga ställning, som han måste ha.

Hr Månsson: Beredningsutskottet har lagt an på att göra besparingar, och äfven komiterade ha icke förbisett denna sak. Trodde icke vara skäl gå för långt ifrån det förslag, komiterade förelagt.

Tal. gaf en jämförelse mellan komitens och beredningsutskottets förslag. Ansåg i likhet med hr Kloo, att man kunde slopa förmännen ibland reservmanskapet och var öfvertygad om, att antalet brandsoldater icke finge nedsättas, såsom utskottet föreslagit. Isynnerhet finge man icke slopa korporalerna. Angående brandchefs-befattningen ställde tal. sig också på komiterades sida. En pensionerad officer vore synnerligen olämplig att anställa, och att låta de bestämmelser kvarstå, att amiralen ägde rätt ingripa vid brandtillfällen, kunde leda till betänkligheter.

Tal. yrkade, att komiterades förslag skulle läggas till grund för det preliminära beslutet.

Vice ordföranden upplyste, att beredningsutskottet fattat sitt beslut med tanke på bostadsförhållandena å brandstationen. Tal. inskränkte sig nu till, med återtagande af sitt föregående yrkande, att föreslå, det ärendet remitterades till drätselkammaren för att efter brandredskapsstyrelsens hörande inkomma med yttrande.

Hr Nordenfelt instämde till alla delar i vice ordförandens yttrande.

Tal. hade kommit till den slutsatsen, att beredningsutskottets förslag vore lyckligt. Instämde dock med hr Kloo, att några underbefäl borde anställas.

Särskildt beträffande brandchefs-befattningen och befälhafvande amiralens ställning ville tal. stryka under, hvad beredningsutskottet yttrat.

Hr Kloo gjorde den beräkningen, att det mycket väl skulle kunna beredas plats å brandstationen för det antal brandsoldater, som komiten föreslagit.

Ytterligare inskränkingar i komitens förslag kunde blifva ödesdigra.

Hr Månsson och Kloo återtogo sina förslag och instämde i vice ordförandens.

Stadsfullmäktige beslöto härefter i enlighet med vice ordförandens förslag att remittera ärendet till drätselkammaren, som hade att efter brandredskapsstyrelsens hörande inkomma med utlåtande i frågan.

Beredningsutskottets förslag är ett sorgligt bevis på, huru man har kunnat förstöra ett godt förslag.

Det är nu meningen, att i spetsen för stadens brandväsende sätta en brandstyrelse. Vi hafva i tidigare artiklar påvisat, att detta kan innebära en fara för samhället, därest icke denna brandstyrelses instruktion affattas på ett sådant sätt, att å brandstyrelsen gifves en verksamhet, som ej gör intrång på brandchefsens område, men väl hjälper honom till samhällets välfärd. Här gäller det för brandchefen att vara vaksam och stå på sin lagliga rätt. Kungl. Maj:ts nädiga brandstadga för rikets städer talar ingenstädes om någon brandstyrelse, utan framhåller alltigenom brandchefsens rättig- och skyldigheter. Skulle i blifvande brandordning för Karlskrona dessa blifva gångna för när, bör brandchefen reservera sig mot beslutet, och han kan vara förvisad om, att Konungens Befallningshafvande ej fastställer en brandordning, som icke är i full öfverensstämmelse med brandstadgan. Men låter brandchefen saken passera, må han sedan ej klaga

sig eller skjuta skulden på andra. Brandväsendet sorterar lika bra under drätselkammaren, och vägen till anslagsbeviljande myndighet blir ej då så lång eller belamras med en hel del onödiga formaliteter.

Och det är ingalunda något undantag, att brandstyrelse ej finnes. Stockholm, Göteborg, Malmö, Gefle, Jönköping m. fl. städer hafva ansett sig böra frångå brandstyrelse-institutionen och ställa brandväsendet direkt under en afdelning af drätselkammaren.

Beträffande brandchefen, hans ställning och löneförhållanden, så visar utskottets förslag, att man ej anser sig hafva råd att aflöna en brandchef med denna post såsom uteslutande anställning. Att en af talarne i stadsfullmäktige förklarar sig hafva lämplig aspirant i bakfickan för 1,500 kr. om året, och att vederbörande aspirant, som uppgifves för närvarande vara i tjänstgöring vid Stockholms brandkår, förklarar sig villig att för denna lön mottaga befattningen, är i och för sig en högst egendomlig och dessbättre sällsynt omständighet ur yrkeshänseende. Men äfven om man endast ser saken från stadens eller ur rent affärsmässig synpunkt, så torde lätt inses, att ett erbjudande, som detta, ej bör läggas till grund för en framtidsorganisation, hvilket här är fråga om. Ty lång tid torde ej hafva förlutit efter tillämpandet af en lön enligt dessa förhållanden, förr än staden står inför ny behandling af frågan genom antingen en väl grundad begäran om löneförhöjning eller brandchefens afflyttande för antagande af första lediga bättre aflönde plats i annan stad. Det bör nemligen lätt inses, att en person ej kan flytta ned till Karlskrona och där existera på enbart 1,500 kronor. Och någon tjänst vid sidan af brandchefsbefattningen tyckes här hvarken förutsättas (af den sökande) ej heller finnas att erbjuda (honom).

Hr Kloos yttrande angående det löjliga i förekomsten af förmän vid en reservkår torde nog ej få tillskrivas härstamma från fackmän, då det skulle bevisa okunnighet om existerande förhållanden. Möjligt är, att vederbörande ej fullt tänkt sig in i reservkårens organisation, eller ock skulle förhållandena i Karlskrona ställa i utsikt en organisation, som icke ansetts lämplig i andra städer. Till belysande häraf vilja vi meddela, att reservkåren i exempelvis Jönköping är uppdelad på flere, i olika stadsdelar förlagda redskapsstationer. Personal till hvarje station rekryteras af intill densamma boende personer och som befälhavare tjänstgör en förman, för hvilken vissa föreskrifter blifvit utiärdade. Det har händt, att dylik förman med sitt folk redan släckt en utbruten eldsvada vid fasta kårens framkomst, oakadt den senares utrykning icke varit försenad. I Kalmar finnas äfven förmän vid reservkåren, och där användas de likaledes som föregångsmän vid reservkårens användning, hvarförutom de alltid uppringas och alltid infinna sig vid hvarje larmsignal för att förstärka fasta kåren. Det har också i Kalmar visat sig, att den fasta årsalföringen gjort, att alla förmännen ännu stå kvar sedan nyorganisationen den 3/1 1906 och genom denna långa tjänstgöring ej blott varit till mycket stor nytta, utan äfven gjort sig väl skickade som föregångsmän vid släckningsarbetet. Utom här ofvan nämnda städer finnas förmänbefattningar vid bl. a. nedanstående städers reservbrandkårer: Upsala 10 förmän, Vesterås 2, Helsingborg 3. Andra städer såsom t. ex. Borås hafva inga förmän i sin reservkår, men är till gengäld antalet befälspersoner vid fasta kåren större, i Borås: 1 brandchef, 1 vice brandchef, 1 brandmästare, 1 maskinist, 1 korpral och 1 vice korpral. En annan stad, Landskrona, har så ordnad, att reservkåren bildas af

en afdelningen ur det i staden förlagda detaschementet af Kungl. Skånska Husarregementet med erforderligt underbefäl. I Gefle finnas reservbrandchefer o. s. v.

Om beredningsutskottets förslag skulle följas, återstår som befäl endast 1 brandchef och 1 brandmästare, och detta kan icke anses nog för att under släckningsarbete sköta en kår på sammanlagt nära 50 man.

Beredningsutskottet har vidare nedsett antalet ordinarie brandsoldater från 14 till 10. Det torde vara ett synnerligen förligt experiment,

att i en stad med sådana risker, som Karlskrona äger, inlåta sig på att gå till aktion med en brandkår utan tillräckligt underbefäl och med en så liten numerär till omedelbar disposition. Att den inre tjänsten vid kåren kommer att för det fåtaliga befälet blifva ytterst betungande, har utskottet fullständigt sett bortifrån.

Beredningsutskottet har vidare slopat de båda sergeantsbeställningarna och vill ersätta dem med maskinister. Dugliga maskinister — och om andra kan det väl ej blifva tal — kunna icke erhållas för mindre lön än sergeanter, och hade det redan af detta skäl varit lämpligt att fasthålla komiterades förslag. I stadsfullmäktige vill man dessutom borttaga de två förmännen vid reservkåren.

Som skäl för sina ändringar i komiterades förslag anför utskottet, att det fattat sitt beslut med tanke på bostadsförhållandena i brandstationen. Detta är väl ändå att organisera på orätt grund. Det är alltså icke brandskyddet, som är det viktigaste, utan förhållandena inom en beintlig gammalmodig kasern, som skola vara de afgörande, då det gäller att ordna stadens brandväsende på ett tidsenligt och mot riskerna svarande sätt. Rätta vägen borde väl hafva varit, att tillgodose brandskyddets fordringar först, och därefter rätta brandstationens inredning.

Hvad särskildt sergeantsbeställningarnas slopande angår, så har ju utskottet häit ett godt stöd för denna sin åtgärd i ett uttalande i Svenska Brandmannaförbundets factagorn för Sveriges Brandkarer, nemligen Svensk Brandkarstidning (se sid. 114, spalt 2)! Ett observandum för de svenska brandkårens underofficersaspiranter!

En iuspunkt är trots allt att skönja, i det det tyckes finnas opinion för att försöka få den bestämmelsen upphäfd. Att befälhavande amiralen må äga rätt att vid brandtillfällen frantaga brandchefen befälet.

Denna bestämmelses upphäfvande är, såsom vi tidigare papekat, en absolut nödvändighet, för att icke befälsföringen skall splittras, och eldsläckningsarbetet ledas ut i kaos.

Uniforms- och titelfrågorna.

Då dessa båda frågor nu åter kommit före, torde uttalanden från olika hall före en möjlig blifvande diskussion vid ett kommande sammanträde bidraga till utredandet af möjligheten att kunna astadkomma enighet och enhetlighet.

Den första frågan står i sådant beroende af den senare, att båda böra afhandlas samtidigt.

Det har föreslagits att borttaga de nu använda militära benämningarna, och utan tvifvel vore bäst, om man kunde ena sig om för brandväsendet fullt speciella sådana.

Brandstadsjan använder benämningen *brandchef* för den främste inom hvarje brandkår, och något skäl till ändring af denna benämning torde ej finnas.

Att den person, som vid förfall för chefen träder i hans ställe, benämnes *vice brandchef* är ju äfven helt naturligt, men som titel (= tilltalsord) är denna benämning alldeles olämplig, och vid brandkårer, där *vice brandchefen* är i ständig tjänstgöring i likhet med öfriga personal, är en annan titel nödvändig.

I många brandkårer är *brandmästaren* chefens närmaste man och *vice brandchef*, i andra äter är han mera underordnad. I ordet *mästare* ligger onekligen något chefsliknande. Vi jemföra t. ex. ryttmästare, jägmästare, tygmästare, verkmästare, mästare (i handverk). Kunde detta ord inarbetas, vore det kanske ej olämpligt att användas för alla grader mellan chefen och korpralen (förmannen) endast med tillägg af *öfver-*, *under-* (eller förste, andre o. s. v.) I praktiken, äfven om ej i gradbeteckningen, är ju redan nu den skarpa begränsningen af officerare och underofficerare upphäfd. Nyssnämnda klassificering af befälet skulle kanske bäst öfverensstämma därmed, men tvifvelaktigt är, huruvida i Stockholms t. ex. skulle vara möjligt utbyta *brandkaptens-* och *brandlöjtnants-* titlarna mot *brandmästare*. Språket synes sakna ord lämpliga att här sättas i utbyte mot dessa utan tvifvel särdeles uttrycksfulla benämningar.

Assistent och *adjutant* (ej heller svenska ord) äro äfven de lånade från andra yrken och lämna sig alldeles icke för chefens närmaste man. *2:de brandchef* är likaledes olämpligt.

Verkmästare som benämning för ledare af vissa arbeten inom brandkårerna är visserligen lämplig, men betecknar ej grad i egentlig mening.

Brandsergeant som beteckning för viss grad, synes kunna utslutas och ersättas af *brandmästare*, något som också redan satts i verket.

Att benämna en fullt oexaminerad maskinskötare *maskinist* måste anses vilseledande och olämpligt.

Korpral (ej heller svenskt ord) synes redan på god väg att utbytas mot *förman* och mot detta utbyte torde knappast något vara att invända, då detta ord allmänt användes äfven inom andra yrken, men det bör skrivas "brandförman".

Distinktionskorpral och *vicekorpral* äro så olämpliga benämningar — den förra onödigt och tung, den senare barock — att de med skäl kunna utrotas.

Konstapel får väl anses vara en fränkommen benämning, sedan det kombinerade systemet upphört.

Brandsoldat ersättes redan på många ställen af *brandkarl*. Mera logiskt och lättare synes ordet *brandman* (jemf. "brandförman"). *Brandman* användes visserligen ofta som gemensam benämning för alla till yrket hörande, men i dessa fall användes med fog "brandkårsman".

Det synes onekligen något löjligt, att i våra tider diskutera titelfrågor, men inom hvarje kår, där gången af det hela hvilat på disciplin, och där enhvar måste i inbördes *tur och ordning bära ansvar*, är en *tjänstegradskala* nödvändig. Ordet *rang* däremot har här intet berättigande.

Antalet grader måste blifva något beroende af olika kårens organisation, storlek och arbetssätt. Ett särskiljande i *tre* kategorier af personal är i alla kårer oundvikligt. Den första utgöres af chefen och den eller de personer, som *med chefs myndighet* äga rättighet och skyldighet föra befäl. Den andra utgöres af personal, som i allmänhet svarar för viss tjänstegren eller afdelning. Tredje kategorien utgöres af den

i egentlig mening verkställande personalen d. v. s. manskap med förmän. I hvad mån en ytterligare uppdelning inom hvardera af dessa grupper bör ske, blir en af ortliga förhållanden beroende fråga. För hvarje befälhafvare fordras en ställföreträdare, hvarför till hvardera gruppen böra höra helst två personer, men dessas inbördes ställning *kan* afgöras genom tjänsteålder.

Härmed äro vi inne på uniformsfrågan. Absolut nödvändigt är, att tjänstegrad på ett eller annat sätt betecknas på uniformen, likaväl som i de gamla brandkårerna olika befattningar betecknades med brickor m. m.

Den *gradbeteckning* bör vara sådan, att den är fullt skönjbar äfven vid svag belysning eller eldsken, alltså gärna något afstickande eller t. o. m. lysande. Den bör anbringas så, att den faller lätt i ögonen och så, att den kan igenkännas från *alla* sidor, ej blott framifrån.

På goda grunder har också blifvit brukligt att anbringa beteckningarna på armarna, men oriktigt nog hafva ofta inom en och samma kår flera system begagnats, så att vissa grader betecknats å armar enbart, andra å kragar, andra å båda delarna och ytterligare andra dessutom på axelklaffar. Enhetligheten fordrar, att blott *ett* system användes för alla grader, och några onödiga tillsatser böra ej förekomma. *Alla* gradbeteckningar böra af nämnda skäl löpa *rundt omkring* armarna, ej blott anbringas i form af vinklar, kronor, valknutar, knappar eller stjärnor, synliga endast i vissa fall.

Till utmärkande af *rangskillnad* genom redgarn, silfver och guld finnas väl numera knappast något skäl. Enbart guld användes ju redan för länge sedan i poliskårer, vid jernväg, post m. fl. verk, och erfarenheten har äfven visat, att guld i längden ställer sig billigt.

Naturligast förefaller, att ofvannämnda första grupp af befäl betecknas medels redan nu brukliga guldgaloner (band) af omkring 12 mm:s bredd, den andra gruppen dylika af 8 mm:s och den tredje 4 mm:s. Särskiljandet inom hvardera gruppen skulle då kunna göras genom antalet, men något verkligt behof af uppdelandet af grupperna 2 och 3 tyckes ej förefinnas.

Andra system kunde visserligen vara t. o. m. enkla, men det nämnda har dock fördelen att, utgående från det redan vedertagna i 1. gruppen, vara genomgående och fullt tydligt. Bandets utformande till en valknut förefaller onödigt och omutoveradt, men då det redan blifvit traditionellt och bidrager till brandkärrens åtskiljande från andra, kan det försvaras.

Gradbeteckning på *mössan* är öfverflödig. Endast någon detalj af brandkårsemblemet, som i öfrigt må vara utmärkande för alla, bör skilja de olika grupperna.

Ålderstecken för manskap böra finnas, men de böra fullständig skiljas från t. ex. arméns och flottans alla olika slag af skolmärken m. m. å ärmarna. I denna detalj om någon vore önskligt, att alla kårer vore öfverens, så att rättvisa för alla kunde ernås. Jag tänker mig, att hvarje brandkårsman skulle sätta största värdet på att blifva tilldelad ett lämpligt märke att bäras å bröstet. Detta märke, hvars karaktär som brandkärstecken tydligt borde framträda, skulle utdelas i brons, silfver och guld efter för hvardera bestämd och för alla brandkårer lika, väl visordad tjänstetid. Rätten till bärandet skulle kunna förverkas.

Beträffande uniformens snitt och *modell* torde meningarna blifva åtskilligt delade. Att blusformen har sina stora förtjänster vid tjänstgöring är otvifvelaktigt, men erfarenheten har visat, att enbart blusar icke är

lämpligt för landsortens brandkårer, som ej dagligen äro "i elden" utan syssla med diverse göromål. Blusen kan ej gärna begagnas utan samtidigt bärande af skärp, något som vore särdeles olämpligt för dessa kårer.

Kavajen är det plagg, som af *alla* helst bäres, och hänsyn bör tagas till individernas trefnad. Blus till uttryckning och kavaj till dagligt bruk tycks således vara lämpligt, men af kostnadshänsyn är gifvetvis bäst att hafva endast *ett* plagg, som småningom öfvergår från 1. till 3. mundering. Enhetligheten i beklädnad hänvisar också till kavaj för alla grader. Kavaj kan fördes med hopknäppning kring handlederna, men fördelen däraf är med säkerhet mest inbillad, enär vatten i alla händelser rinner in. Medgifvas måste, att uppstående kragar hafva sina fördelar, men de nedvikta äro utan tvifvel mera populära och medföra fördelen att vid behof kunna vikas upp. Om all gradbeteckning å krage undviks, så kunna kragarna efter önskan och smak vid olika kårer göras mer eller mindre uppstående (høga), oakadt typen är den nedvikta.

Allmänna användes den dubbelradiga kavajen, men den enradiga skulle säkerligen hafva många fördelar. Den är något billigare. Den är enklare och lättare samt på sommaren svalare utan att vid kyla vara nämnvärdt kallare. Den lämpar sig bäst för bärande af skärp. Den medgifver plats för två bröstfickor med lock. Dess knäppning är väl förenlig med den nedvikta kragen. Den är, uppknäppt, inomhus mera bekväm än den tvåradiga. Om en brandkår begagnar blus vid vissa tillfällen, så har den enradiga kavajen den förtjänsten att i stort sedt vid begagnande af skärp ej bilda i ögonen fallande kontrast.

För hvarje slag af icke kasererade brandkårer är ett blusartadt plagg nära nödvändigt på grund af ombyten på manskap och behöfvat af att vintertid begagna annat underplagg. En enradig, rymlig kavaj är i praktiken nära jemförlig med blusen. För befälet, som ständigt begagnar rocken pådragen, bör den enradiga vara behagligare än den tvåradiga.

Att nedvikt krage fordrar krage på underplagg, är visserligen en olägenhet, men på samma gång en fördel. Sådän underkrage är ej heller nödvändig, då rockens öfre knapp knäppes, något, som gifvetvis alltid skall vara fallet vid klädsel med skärp.

Då ingen central myndighet finnes, som äger rätt bestämma öfver samtliga brandkårers personal, klädsel och utrustning, och då olika orters behof, manskapets organisation, sysselsättning, aflöningsförhållanden o. s. v. betinga olikheter, så torde full enighet sannolikt aldrig kunna ernås, hvarför vi säkerligen få åtnöja oss med en öfverenskommelse om vissa grundprinciper för befälsförhållanden, benämningar och uniformer. En del detaljer måste med nödvändighet något varieras. Vi få ej föreställa oss, att den kår, som af erfarenhet och tradition inarbetat vissa benämningar och vissa typer, skall vara benägen att utan vidare frånga dessa endast på grund af andras uttalande åsikter och önskingar, men å andra sidan bör ju heller ingen utan bestämda skäl fasthålla vid det gamla, om enighet är möjlig att ernå genom eftergifter för andras sakliga skäl.

Vi böra ej bortkasta de militära benämningarna *endast* därför, att de äro militära, ej de främmande benämningarna, därför att de ej äro svenska. Men kunna vi sätta något bättre i stället, böra vi göra det. Vi böra i uniformsfrågan se på det verkliga behöfvat och hvad som är praktiskt, systematiskt, enkelt och smakfullt utan onödigt utklutande.

Det skulle säkerligen bidraga till frågans utredande, om chefer för kårer af olika storlek och olika organisation uttalande sig rörande sina erfarenheter och synpunkter.

G. Hellgren.

Brandordning för Saltsjöbadens köping.

KAP. 1.

Om brandstyrelse.

§ 1.

Närmaste inseeendet öfver brandväsendet utövas af en för detta ändamål tillsatt brandstyrelse, bestående af en brandchef och fyra ledamöter, hvilka väljas å kommunalstämma i december månad för en tid af fyra år. Hälften af de fyra ledamöterna, utträder dock efter lotning vid slutet af andra året, ifrån det denna brandordning vunnit tillämpning.

Afgår någon af de fyra ledamöterna under den för honom bestämda tjänstgöringstiden, anställs fyllnadsval för den tid, som för den afgångne återstår.

Brandstyrelsen utser årligen inom sig ordförande och vice ordförande. Ärenden, som angå brandkåren och eldsläckningsväsendet, föredragas af brandchefen.

§ 2.

Brandstyrelsen sammanträder, då ordföranden så pröivar nödigt, eller två af styrelsens ledamöter det fordra.

Kallelse till sammanträde utfärdas af ordföranden eller, vid förfall för honom, af vice ordföranden. Ärenden må hos styrelsen afgöras, då fyra ledamöter äro tillstädes, och äfven då tre äro närvarande, om dessa äro ense om beslutet. Äro både ordföranden och vice ordföranden frånvarande, föres ordet af den ledamot, som de närvarande därtill utse.

Val inom styrelsen skall, där så önskas, ske med slutna sedlar, och skiljes medelst lotning vid lika röstetal. I öfrigt verkställs omröstning öppet, och blifver den mening gällande, hvarom de flesta ledamöterna förenat sig. Äro rösterna på hvardera sidan lika, gälla den mening, ordföranden biträder.

Vid brandstyrelsens sammanträden föres af ordföranden eller den, han därtill förordnar, protokoll, hvars riktighet granskas senast vid nästa sammankomst.

§ 3.

Brandstyrelsen åligger, förutom hvad i denna brandordning eljes finnes för densamma föreskrifvet:

att noga vaka öfver iakttagandet af de i Brandstadgan för rikets städer och denna brandordning meddelade föreskrifter,

att uppgöra och till kommunalfullmäktige ingiiva förslag till de förändringar i brandväsendet, som anses erfordraliga,

att upprätta och till kommunalordföranden före den 1 september hvarje år aflämnna förslag till utgiftsstat för brandväsendet under nästföljande år,

att anskaffa brandredskap och redskap till räddande

af människolif vid eldsvåda i enlighet med de af kommunalfullmäktige beviljade anslag,

att då brandchefs- och vice brandchefsbefattningarna skola tillsättas, till kommunalfullmäktige afgifva förslag å lämpliga personer till dessa befattningar,

att besluta i fråga om sökt tjänstledighet för brandchefen samt, såvidt den beviljas, förordna annan person i hans ställe i de fall, då vice brandchefen är hindrad att uppehålla tjänsten,

att uppgöra och till kommunalfullmäktige afgifva förslag till de särskilda reglementen, som i 4 § af Brandstadgan för rikets städer omförmålas äfvensom att meddela föreskrifter om brandkårens uniform och tjänstetecken,

att, då någon vid eldsvåda utmärkt sig på ett särdeles förtjänstfullt sätt, hemställa om belöning härför hos kommunalfullmäktige,

att utöfva tillsyn öfver de till brandväsendet hörande redskapen samt däröfver ärligen uppräta och till kommunalnämnden öfverlämna inventeringsinstrument,

att ärligen till kommunalfullmäktige afgifva berättelse öfver brandväsendets ställning och verksamhet under det föregående året,

att främja allt, som kan lända till samhällets trygghet mot eldfara.

KAP. II.

Om allmänna försiktighetsmått till förekommande af eldsvåda.

§ 4.

En hvar af köpingens inneånare åligger tillse, att de eldstäder, han begagnar, äro utan fel och att yppad bristfällighet därå skyndsamt afhjälpes samt att handtera eld så varsamt, att fara däråf icke uppkommer. Sålunda må bart brinnande ljus, glödande kol, tända stickor eller dylikt ej bäras i uthus, magasin, källare eller å vindar och ej heller rökning därstädes äga rum. Ur eldstäder tagen aska må ej inomhus förvaras annorstädes än i täckt kärl af sten eller metall.

Å tomt må upplag under bar himmel af ved, trävirke eller dylikt ej förekomma närmare grannes tomtgräns än sex meter, där ej brandstyrelsen för särskildt fall sådant medgifver.

KAP. III.

Om sotning.

§ 5.

Kommunalnämnden antager en skorstensfejare, som förrättar all erforderlig sotning inom köpingen mot ersättning af vederbörande husägare enligt taxa. Denna beslutes af kommunalfullmäktige och underställes konungens befallningshafvandes pröfning.

§ 6.

Det åligger skorstensfejaren att utan påminnelse med nödigt antal biträden verkställa sotning så ofta, att icke längre tid förflyter, innan förnyad sotning äger rum, än femton dagar för rökgång från spisel i vårdshus och bageri,

en månad för rökgång från annan spisel och kakelugn, hvari matlagning äger rum,

ett år för rökgång från eldstad i tvättstuga, samt bad- eller annan kamin och tre år för rökgång från kakelugn eller annan eldstad. I hus med

centraluppvärmning verkställs sotning af kakelugnarne rörgångar efter lägenhets innehafvarens tillsägelse.

Om för någon af sagda eller andra eldstäder brandsyn finner, med hänsyn till förekommande starkare eldning eller andra omständigheter, sotning oftare vara af nödan, rätte sig vederbörande efter brandsynens i ärendet meddelade föreskrifter.

Påkallar husägare eller hyresgäst eljest sotning, vare skorstensfejaren skyldig verkställa sådan inom två dagar efter erhalten tillsägelse.

Under sotning af rökgång från eldstad inbegripes äfven sotning och rengöring af själfva eldstaden; och skall vid sotning af rökgång dit ledande, till kamin eller järnspisel hörande plåtrör samtidigt af skorstensfejaren löstas, rensas och därefter iordningställas äfvensom befintliga rökhuvar befrias från sot.

Skulle eldstäder afsedda för matlagning i hus eller lägenheter stå obegagnade längre än 14 dagar på grund af innehafvarens bortovaro, må denna tid icke medräknas i de öfvan fastställda maximitider mellan tvänne sotningar.

§ 7.

Ej må någon vägra sotning, när tiden därför är inne och skorstensfejaren dagen förut anmält sig att verkställa densamma, utan så är, att redan påbörjad hus-hällssystem, som ej bekvämligen kan afbrytas, hindrar sotningen, i hvilket fall skorstensfejaren skall under-rättas, när senast inom två dagar därefter sotningen får verkställas. Vägras honom då åter att sota, gifve han det genast tillkänna för polismyndigheten.

§ 8.

Skorstensfejaren skall uppräta liggare, däri hvar och en af de inom sotningsdistriktet befintliga eldstäder, hvilkas rökgångar böra sotas, är under särskildt nummer upptagen, så ock dagbok för antecknande af verkställd sotning i berörda eldstäder. I denna dagbok skall skorstensfejaren taga bevis af husägare, lägenhetsinnehafvare eller deras husfolk, att sotning blivitt fullgjord.

Nu nämnda liggare samt dagbok är skorstensfejaren skyldig att två gånger om året inom utgången af mars och september månader uppvisa hos brandstyrelsens ordförande. Finnes därvid, att sotning uraktlåtits, anmäla brandstyrelsen efter vederbörandes hörande förseelse hos allmänne åklagaren.

§ 9.

Sotningsarbetet skall utföras af skorstensfejaren eller hos honom anställda tjänliga arbetare noggrant och ordentligt under omedelbar tillsyn af honom själf eller särskildt såsom förman tillsatt arbetare och med minsta olägenhet för husvärdar och hyresgäster.

Skada, som under sotning uppkommer genom ovarsamhet eller oskicklighet af skorstensfejaren eller hans folk, är skorstensfejaren skyldig att ersätta.

Klander mot skorstensfejaren eller hans folk anmäles hos polismyndigheten.

§ 10.

Vid sotning undersöker skorstensfejaren noga, huruvida å eldstadsmur, rör, skorsten och dylikt finnes felaktighet, som innebär eldfara. Dylikt felaktighet skall han genast delgifva lägenhetsinnehafvaren och, så snart ske kan, jämvald polismyndigheten, som tillser, att det felaktiga ofödröjligen afhjälpes.

§ 11.

Då soteld utbryter, skall skorstensfejaren genast efter därom erhållen kunskap med sitt folk skynda till brandstället och där vidtagna åtgärder till eldens dämpande, samt sedan den blifvit släckt, ofördröjligen undersöka, huruvida genom elden sådan bristfällighet uppkommit, som i 10 § sägs.

Soteld anses föranledd af försummelse från skorstensfejaren, där han ej kan styrka, antingen att sotningen verkställdts på föreskrifven tid, eller ock att han blifvit vägrad sota och därom gjort anmälan hos polismyndigheten.

Äfven vid annan eldsvåda skall skorstensfejaren med sitt folk genast tillstådeskomma och anmäla sig hos tjänstgörande brandchef till utförande af det släckningsarbete, som pakallas.

§ 12.

Skorstensfejaren är skyldig att enligt taxa, som fastställles af kommunalfullmäktige, biträda vid de årliga brandsynerna samt vid andra tillfällen, då besiktning af rökgångar erfordras, eller eljest hans biträde pakallas.

KAP. IV.

Om brandsignal och brandvakt.

§ 13.

Det åligger en hvar, som upptäcker eldfara, att ofördröjligen underrätta husfolket och allärmera brandkåren i enlighet med af brandstyrelsen gjorda föreskrifter.

§ 14.

Utbryter eldsvåda utom köpingen och äro på en eldsvåda inverkan de förhållanden å egen ort ej särdeles ogynnsamma, äger brandchefen, om möjligt efter samråd med en eller flera af brandstyrelsens ledamöter, låta med så stor del af den tillgängliga brandredskapen, att släckning å egen ort ej äfventyras, lämna släckningshjälp; biträde af personalen göres däremot beroende af frivillig anmälan.

§ 15.

Inom hvarje boningshus skall å lämpligt ställe anbringas tryckt underrättelse, huru allarm i händelse af eldfara skall göras.

§ 16.

När offentlig föreställning gifves i byggnad, där byggnadssätt eller anordningar i öfrigt kunna medföra större fara för lufs spillande genom eldsvåda, äger brandchefen tillse, att brandvakt finnes tillstådes, och skall kostnaden härför på förhand gäldas af den, som gifver föreställningen.

KAP. V.

Om beredande af tillräcklig vattentillgång vid eldsvådor.

§ 17.

Vatten för eldsläckning tages från vattenledningen inom köpingen eller där eljest tillgång därtill finnes.

§ 18.

Därest vattenledningen delvis eller i sin helhet afstänges för reparation eller annan orsak, skall vatten-

ledningens förman därom göra anmälan hos brandchefen.

Finner brandchefen det vara af nöden, att vattenledningen vid eldsvåda afstänges från en eller flera trakter af köpingen, skall sådan afstängning på hans tillsägelse verkställas.

§ 19.

Vattenledningens förmän och rörläggare äro skyldige att vid underrättelse om eldsvåda skyndsamt begifva sig till brandstället för att efter anmälan hos brandchefen vidtaga de anordningar med vattenledningen, som pakallas för eldsläckningen.

§ 20.

Allmänna brandposterna å vattenledningen skola hållas fria från is och snö, och skall deras läge på lämpligt sätt utmärkas.

De af köpingens invånare, som hafva arbetshästar samt tjänliga fordon, äro skyldiga att efter brandstyrelsens anvisning vid eldsvåda tillhandahålla dem för nödiga transporter.

§ 21.

Vid eldsvåda under stark köld åligger det närboende husägare, som hafva pannmurar eller andra större eldstäder, att upplåta dem för vattenuppvärmning samt att mot skäligen ersättning af köpingen därtill lämna bränsle.

KAP. VI.

Om brandredskap och redskap för räddande af människolif vid eldsvåda.

§ 23.

På köpingens bekostnad skola tillräckliga och ändamålsenliga brandredskap samt redskap för räddande af människolif vid eldsvåda finnas jämte lämpliga förvaringsrum för samma redskap.

§ 24.

Inom hvarje egendom skall finnas pyttsspruta, som kastar minst 15 liter vatten i minuten.

Annan minst lika verksam af brandsynen godkänd redskap eller anordning må äfven användas.

Då byggnads beskaffenhet eller däri förekommande verksamhet därtill gifver anledning, äger brandstyrelsen förordna, att ytterligare brandredskap skall inom egendomen finnas.

All brandredskap skall underhållas i fullgodt skick och förvaras å lätt tillgängligt ställe, hvilket kontrolleras vid brandsyn.

Tråhus i tre våningar, således äfven 2-våningars med vind, där bostadsrum förekommer å vinden, skall, där ej minst tvänne trappuppgångar till tredje våningen finnas, af husägaren förses med räddningslina eller utvändig järnstege, båda från tredje våningen, eller ock med annan af brandstyrelsen godkänd anordning för lifräddning vid eldsvåda.

KAP. VII.

§ 25.

Eldsläckning och andra dithörande arbeten ombesörjas af en brandkår, bestående af:

- 1 brandchef,
- 1 vice brandchef och
- minst 30 brandkarlar.

Brandkåren åtnjuter ersättning för sin tjänstgöring enligt stat, som bestämmas af kommunalfullmäktige. Köpingen bekostar jämväl olycksfallförsäkring å hvardera brandchefen å 5,000 kronor och åt hvarje brandkarl å 1,000 kronor.

§ 26.

Brandkårens befäl och manskap åtnjuta under tjänstgöring det skydd mot våld och oförrätt, som enligt lag tillkommer dem, hvilka äro förordnade eller valde att förrätta offentlig tjänsteärende eller kallade att tillhandagå vid offentlig förrättning.

§ 27.

Öfning äger rum med brandkåren minst 12 gånger årligen; och kallas kåren till öfning på sätt och tid, brandchefen anser lämpligt.

Inom brandkåren skall under tjänstgöring ovillkorlig lydnad mot befäl iakttagas.

Brandkarl är pliktig att ställa sig till efter rättelse de föreskrifter, som i vederbörliga reglementen och instruktioner blifva honom meddelade.

§ 28.

Brandchefen åligger, förutom hvad i Brandstadgan för rikets städer och i denna brandordning i öfrigt föreskrives:

att på lämpligt sätt öfva brandkåren,

att antaga och entlediga brandkarlarne samt tillse, att brandkåren i möjligaste mån städså är fulltalig,

att föra förteckning öfver eldsläcknings- och räddningsredskapen samt brandväsendets öfriga inventarier äfvensom tillse, att redskap och inventarier förvaras å bestämda ställen samt jämte brandsignalinrättningen städså befinnas i godt och fullständigt skick.

Uppkomma inom brandkåren ledigheter, som ej genast kunna fyllas, skall brandchefen därom ofördröjligen underrätta brandstyrelsen, som har att vidtaga de åtgärder, hvilka af omständigheterna påkallas.

§ 29.

Vice brandchefen tillsättes på fyra år af kommunalstämman i december månad med rätt till tre månaders ömsesidig uppsägning.

Vice brandchef åligger:

att biträda brandchefen i allt, hvad till dennes befattning hör,

att, då brandchefen är hindrad, träda i hans ställe och fullgöra de med brandchefsbefattningen förenade åligganden samt

att vid eldsvådor och öfningar föra det befäl honom tilldelas.

§ 30.

Är brandchef för kort tid hindrad att förrätta sin tjänst, underrättar han ofördröjligen vice brandchefen. Äro både brandchefen och vice brandchefen hindrade att förrätta sina tjänster, meddelas detta till brandstyrelsen, som har att förordna den, som med brandchefs myndighet skall öfvertaga ledningen.

KAP. VIII.

Om förfarandet vid eldsvåda.

§ 31.

Vid brandsignal skall i enlighet med särskild instruktion, som brandstyrelsen utfärdar, brandkåren ofördröjligen utrycka till brandstället och påbörja eldsläckningen.

§ 32.

Det åligger ägare, hvilkens hus vid eldsvåda är utsatt för antändning, vare sig genom hetta eller flygeld, samt, där han ej själf är tillstädes, hans husfolk att tillse:

att luckor, fönster och dörrar i huset hållas stängda, *att* vatten och pyttsspruta finnas i beredskap å vind eller andra ställen, som äro mest utsatta för faran, och *att* i öfrigt de åtgärder vidtaga, som kunna tjäna till förekommande af antändning eller beredande af skyndsamt släckning.

För öfrigt skola de föreskrifter iakttagas, som brandchefen meddelar vid brandtillfället.

§ 34.

Då på grund af brandchefens vid eldsvåda till hämmande af eldens spridning därom lämnade förordnande byggnad eller stängsel helt eller delvis nedrivs eller växande träd undanskaffas, njute ägaren ersättning härför ur köpingens kassa, såvida godtgörelse icke lämnas af brandförsäkringsinrättning. Värdet å eventuellt nedhuggna växande träd bestämmas enligt lagen om skiljedom.

§ 35.

Då brandchefen så finner behöfligt, äger han anlita tillstädesvarande arbetsföra personer, som ej tillhöra brandkåren, att biträda vid eldsvådans dämpande mot ersättning efter brandstyrelsens beprövande.

§ 36.

Sedan eldsvåda blifvit dämpad, skall till förekommande af dess förnyade utbrott brandstället på lämpligt sätt bevakas samt erforderlig brandredskap därstädes kvarlämnas, så länge brandchefen pröfvar sådant nödigt.

§ 37.

Vägar till brandplatsen äfvensom förstugor och trappor i hus, där eld uppkommit, må ej utan brandchefens medgifvande belamras med gods, som bärgas undan elden; och skall sådant gods på tillsägelse af brandchefen skyndsamt undanskaffas.

Åkande, ridande och gående skola ovillkorligen vika ur vägen för brandredskapen, där den framföres.

KAP. IX.

Om brandsyn.

§ 38.

De i brandstadgan för rikets städer föreskrifna brandsyner och efterbesiktningar förrättas af tvänne sakkunniga personer, hvilka utses af kommunalfullmäktige på förslag af brandstyrelsen. Vid förrättningen biträder därjämte skorstensfejaren.

Ersättning till synförrättarna bestämmas af kommunalfullmäktige på förslag af brandstyrelsen.

§ 39.

Det åligger brandstyrelsen att bestämma samt i god tid förut genom kungörelse i lämplig tidning eller å anslagstafla tillkännagifva tiden för brandsyn och efterbesiktning.

§ 40.

Protokoll föres vid förrättningarna af en af brandsynemännen med skyldighet att inom en månad efter hållen brandsyn, såvida ej tidigare åtgärd påkallats, ut-

färda samt till polismyndigheten öfverlämna behöriga utdrag af syneprotokollet, innehållande uppgift om anmärkta brister och hvad husägaren i anledning däraf har att iakttaga samt besvärshänvisning. Berörda protokollsutdrag skola genom polismyndighetens försorg bevisligen tillställas husägaren eller hans ställföreträdare.

KAP. X.

Om ansvar.

§ 41.

Medlem af brandkåren, som vid eldsvåda, sedan han därom genom brandsignal eller annorledes erhållit kännedom, utan laga förfall alldeles uteblifver eller underlåter att fortast möjligt infinna sig, böte, befäl från och med 5 till och med 20 kronor och brandkarl från och med 2 till och med 10 kronor.

För enahanda förseelse vid behörigen kungjordt öfningsmöte vare böterna hälften mindre, än hvad i föregående stycke är stadgad.

Underlåter ägare af häst eller fordon att utan giltigt hinder efter tillsägelse fullgöra, hvad honom enligt 21 § åligger, böte från och med 5 till och med 20 kronor.

Bortgår någon olofligen från anvisadt sysslande vid eldsvåda eller öfningsmöte eller därunder mot förman visar olydnad eller uppstudsighet, böte från och med 5 till och med 50 kronor.

§ 42.

Husbonde eller arbetsgifvare, som utan giltigt skäl vägrar tjänare eller arbetare, anställd vid brandkåren, att infinna sig vid eldsvåda eller öfningsmöte, böte från och med 5 till och med 50 kronor.

§ 43.

För öfverträdelse af de i kap. II gifna föreskrifter vare böter från och med 5 till och med 20 kronor.

§ 44.

Underlåter skorstensfejaren att för husägaren och polismyndigheten genast anmäla sådana felaktighet, som i 10 § omförmäles, eller fordrar han för sotning betalning utöfver taxan, böte han från och med 2 till och med 20 kronor.

Uppkommer soteld, böte, ändock att eldskada ej sker, skorstensfejaren, därest försummelse i sotning ligger honom till last, från och med 2 till och med 20 kronor.

Till enahanda ansvar vare den förfallen, som genom obehörig vägran att låta sotning verkställas eller eljest kan anses hafva vållat soteld. För obehörig vägran vid annat tillfälle att låta sotning verkställas vare böter från och med 2 till och med 10 kronor.

Visar skorstensfejare tredska eller i annat afseende, än ovan är nämndt, försummelse eller vårdslöshet i sina åligganden, böte han från och med 2 till och med 100 kronor eller miste tjänsten.

Vägrar utan giltigt skäl husägare, lägenhetsinnehafvare eller deras husfolk att meddela bevis i kontrollbok om verkställd sotning, böte från och med 2 till och med 10 kronor. Obehörig person som sotningsarbete förrättar böte från 2 till 20 kronor.

§ 45.

Den, som af okynne eller elakhet gifver eller föranleder falsk brandsignal, böte från och med 50 till och med 100 kronor.

§ 46.

Den, som annorledes, än hvad nu sagt är, bryter mot föreskrifterna i denna brandordning, vare förfallen till böter från och med 2 till och med 30 kronor.

§ 47.

Hvad i denna brandordning stadgas om husägare, gäller, då han är frånvarande, för den, som å hans vägnar har tillsyn öfver hans egendom.

Saltsjöbaden den 6 maj 1909.

N. Lagerfelt. Carl Lindberg. Hj. Oldenburg.

Fordringar för anställnings vinnande i olika grader vid utländska yrkesbrandkärer.

I föregående artikel behandlades fordringarne för inträde som brandofficer vid de tyska yrkesbrandkärerna. I denna artikel skola vi visa, hvilka fordringar man på sina platser ställer för inträde i manskapsgraden samt för befordran till högre grader. Till förätarens förfogande stå härvid uppgifterna från trenne städer: Hamburg, München och Köpenhamn samt för de sachsiska brandkärerna gällande bestämmelserna.

Man är i allmänhet böjd för att anse Berlins brandkår såsom n:o 1 bland de tyska brandkärerna. Detta torde äga sin grund däri, att de flesta tyska och många utländska brandofficerare därstädes genomgått sin utbildning för brandtjänsten. Såsom en brandskydds-trupp torde dock Hamburgs brandkår på intet vis vara Berlins underlägsen. Den har snarare en större betydelse och en viktigare mission att fylla genom förefintligheten af hamnområdet i Hamburg, inom hvilket finnas värden att skydda och eldsvådor att bekämpa, hvilka icke komma i fråga i Berlin.

Hamburgs fordringar för antagande äro också, såsom af nedanstående framgår, ganska stränga.

A). Fordringar.

- 1). Ålder icke under 24 och icke öfver 28 år.
 - 2). Fysisk användbarhet, hvilket fastställles af brandkårens läkare.
 - 3). Kroppslängd minst 1,60 m. och icke öfver 1,75 meter.
 - 4). Sökanden måste hafva lärt sig ett för brandkårens ändamål tjänligt yrke nemligen: byggnadssnickare, skeppstimmerman, snickare, vagnmakare, murare, segelfartygsmatros, segelmakare, maskinbyggare, klen-smed eller smed. Till mindre antal kunna antagas personer, som äro utbildade till kuskar, taktäckare, plåtslagare, sadelmakare, skräddare, målare, sotare, pråmskeppare, sjömän, trädgårdsmästare och telegraf-arbetare.
 - 5). Sökanden måste hafva i aktiv tjänst tillhört armé eller flotta.
 - 6). Sökanden skall vara ostraffad och får ej hafva skulder.
- Beträffande de fysiska fordringarna ställas särskildt följande anspråk:
- 1). Kroppslängd minst 1,60 och högst 1,75 meter.

2). Kroppsvikt i kilogram måste närmast svara mot kroppslängdens centimetertal, i hvarje fall får differensen icke öfver- eller understiga 5 kilogram.

3). Kroppsbyggnad: kraftig, proportionerlig benbyggnad, god muskulatur, inga anlag för fetma.

4). Bröstvidden måste vid djupaste utandningsställning belöpa sig till minst halva kroppslängden. Skillnaden mellan ut- och inandningsställning måste belöpa sig till minst 6 cm.

5). Alla organ friska och normala, urinen fri från äggvita och socker.

6). Normal hörsel- och synskärpa. Denna senare fastställas af special-läkare.

7). Följande kroppsliga fel och lyten äro kassationsorsaker: ljumskbräck eller anlag därtill (särskildt vida bräckportar), åderbräck eller anlag därtill, hemorrojder, plattfot, X-ben, sviter af tidigare ådragna kroppsskador, köns- och hudsjukdomar.

B). Ansökan och anställning.

1). Om sökanden uppfyller öfvanstående fordringar, har han att till Hamburgs Brandkår insända skriftlig ansökan om anställnings vinnande som brandsoldat. Ansökan skall åtföljas af: noggrann lefnadsbeskrifning, betyg, militärpapper, af ortspolismyndigheter utfärdadt intyg om senaste skattskrivningsorten. Sedan dessa papper inlemnats, kallas sökanden till undergående af läkarebesiktning hos brandkårens läkare.

2). Före denna undersökning skall sökanden hafva badat.

3). Resekostnader eller ersättning för förlorad arbetsförtjänst på grund af inställelse till undersökning gifvas icke.

4). Om sökanden befinnes lämplig för tjänsten, uppföres han på ansökningslistan och inkallas vid inträffande vakans.

5). Den, som blifvit på ansökningslistan uppförd, bör i eget intresse sörja för, att ev. adressförändring meddelas brandväsendets centralbyrå.

6). Genom uppförande på ansökningslistan förvärfvas ingen som helst rätt till anställnings vinnande.

7). Kort före inkallandet till anställnings vinnande har sökanden att underkasta sig ytterligare en läkarebesiktning vid brandkåren.

8). Före den definitiva anställningen går en prof-tjänstgöring på 36 månader, under hvilken tid en ömsesidig uppsägningssätt af 4 veckor och utan angifvande af grunderna till ev. uppsägning medgifves.

9). Före antagandet till prof-tjänstgöringen skall hvarje sökande lemna de för personalregistret erforderliga uppgifterna. Skulle det visa sig, att de lemnade uppgifterna icke äro med verkliga förhållandena öfverensstämmande, så kan den försöksvisa anställningen utan vidare upphöra.

Bestämmelserna för antagande vid Münchens Brandkår finnas intagna i Berufsfeuerwehr Kommando-Erlass n:o 4 af 1 oktober 1906 utfärdade af magistraten genom borgmästaren och kontraserade af brandchefen.

Före fordringarnas för antagande tillkännagifvande heter det:

Endast en i sin helhet duktig och beslutsam kår förmår fylla den uppgift, som åligger brandväsendet. Därför måste af hvarje vid kåren anställd person fordras en särskild plikttröhet och uppjudande af alla krafter vid utförande af hvars och ens åligganden, ovägrerlig lydnad för gifna befallningar och i kritiska, farliga lägen personligt mod; hvarje pliktförsummelse, slapphet i tjänstet, brott på disciplinen, tillsidosättande

af gifna befallningar, vanvård af akning för kåren och hvarje mot tjänstgöringsreglementet stridande handling måste strängt bestraffas.

Brandkåren är en militärt organiserad styrka.

För antagande vid kåren fordras:

1). att hafva fullgjort den i lag anbefallda militär-tjänstgöringen;

2). att vara fullständigt ostraffad såväl i det civila lifvet som under den militära tjänstgöringen;

3). att icke hafva öfverskridit 25 år;

4). att hafva en kroppslängd af minst 1,67 meter;

5). bevis om inhämtad utbildning i visst yrke, byggnadshandverkare hafva företräde;

6). fullkomlig hälsa;

7). att vara ogift.

Hvarje sökande måste hos kårens läkare genomgå noggrann läkarebesiktning.

Antagandet af manskap sker genom fullmakt från magistraten genom brandkårens kommandant, hvilken till magistraten har att, efter att sökanden fullgjort sin prof-tjänstgöring, inlemnna fullständiga personalia rörande sökanden.

Hvarje sökande har att underkasta sig en 6 månaders prof-tjänstgöring. Under denna tid är sökanden endast aspirant och kan afgå ur tjänst när som helst, liksom ock kommandanten när som helst utan viss tids uppsägning kan afskeda sökanden.

Det slutliga antagandet sker genom magistraten, efter det sökanden fullgjort prof-tjänstgöringen, och under förutsättning, att sökanden i alla afseenden är för yrket lämplig.

Sökanden har att ovillkorligen underkasta sig alla utfärdade tjänsteforeskrifter och öfriga bestämmelser och måste inför borgmästaren aflägga ed på fullgörandet af sina skyldigheter.

Efter 2 1/2 års väl vitsordad tjänstgöring, däri inräknad 6 månaders prof-tjänstgöring, kan genom magistraten följa antagande till kommuntjänst under förutsättning, att aspiranten är för yrket fullständigt lämplig, och beträffande flit, uppförande och tjänstgöring under sin hittillsvarande tjänstetid till fullo uppfyllt de på honom ställda fordringarna. Den för yrket erforderliga fysiska dugligheten fastställs genom en noggrann läkarebesiktning af läkare i kårens tjänst.

Genom antagande i kommunaltjänst blifva brandsoldaterna tillika medlemmar af pensionskassan. Anspråk på understöd från denna kassa är emellertid icke såsom för andra i kommunaltjänst anställda bunden till innehavande af 5-årig tjänstetid räknad från inträde i kassan, utan fastmer erhålla brandsoldaterna efter deras inträde i kassan, om de under den 5-åriga karensiden under utövande af sin tjänst insiukna, förolyckas eller blifva otjänstugliga, genast ett understöd af 30 % af deras innehafta lön.

Tillstånd att ingå äktenskap beviljas af magistraten, efter det sökanden lemnat uppgift om tjänst- och löneförhållanden. Dylikt tillstånd beviljas icke före antagande i kommunaltjänst.

Afsked från kåren beviljas efter en månads ömsesidig uppsägning, dock med rätt för kommandanten att antingen omedelbart afskeda, eller, för de i kommunaltjänst antagne, företaga suspension och hos magistraten göra framställning om afsked.

Den, som genom eget förvällande afskedas från kåren, kan sedermera icke antagas i annan kommunens tjänst.

Under 6-månaders-prof-tjänstgöringen utbildas sökanden i allmän brandkårstjänst. Under de första 4—6 veckorna indelas han ej till särskild tjänst å stationerna,

utan användes denna tid för praktiska öfningar och teoretisk undervisning. Under de följande 5 månaderna indelas sökanden till vakttjänst för lättare sysslors utförande. För att uppnå den erforderliga kroppsliga färdigheten skola gymnastiköfningar minst 3 gånger i veckan användas.

Efter profjtjänstgöringens slut måste hvarje man hafva tillgodogjort sig undervisningen och känna brandkårstjänsten i hela dess omfattning. Hvarje man måste vara i stånd att kunna betjäna samtliga redskap. Det är vidare nödvändigt, att hvarje man kan telegrafera med morse-apparat och är förtrogen med skötseln af hela brandtelegrafansläggningen. Äfvenså måste han vara förtrogen med beskaffenheten af samtliga brandkårens redskap och deras underhåll. Vidare bör han söka förvärfva sig kännedom om släckningsanordningar såväl inre som yttre vid eldarliga inrättningar.

Befordran sker inom kåren icke efter tjänsteålder utan efter lämplighet för ifrågakande befälspost.

Befordran från brandsoldat till korpral (Führer) förutsätter, förutom den fullständigaste och dugligaste utbildning i tjänsten som brandsoldat, äfven ett för en förman erforderligt energiskt uppträdande, en motsvarande karaktär, tadelfritt uppförande och en god skilbildung. Dessutom skall han lära sig betjening vid och skötsel af en ångspruta, liksom ock af brandtelegrafapparater och ledningar.

Befordran till korpral (Führer) gifver ingen garanti för befordran till underofficer (Oberfeuerwehrmann). För att korpral skall kunna befordras till underofficer, fordras en fullständig utbildning i alla brandkårstjänstens olika grenar.

Före hvarje befordran går en teoretisk och praktisk examen, och på dennas utfall beror till stor del den eventuella befordran.

I samband med denna redogörelse torde lämpligen kunna omnämnas de bestämmelser, som äro gällande för de sachsiska brandkåren med hänsyn till titlar för den vid dessa kårer anställda personalen.

1). Titeln "branddirektor" eller "brandmeister" få endast de använda, hvilka af en kommun tjänstligt blifvit kallade och valda till chefer för kommunens hela brandväsende.

2). Titeln "kommendant" föres af högste befälhavaren för en stor, af flere själfständiga släckningståg eller afdelningar bestående brandkår.

3). "Hauptmann" är tjänstebetäckningen för den högste befälhavaren för ett af minst stegafdelning och sprutmanskap bestående släckningståg eller ock för ett släckningståg tillhörande en stor, under en kommandant lydande brandkår.

4). Titeln "Zugführer" (underofficer) användes af be-

fälhåfvare för delar af släckningståg såsom stegafdelning, pionierafdelning o. s. v.

5). "Oberfeuermann", "obersteiger" eller sektionsförare (korpral) äro titlar på befälhåfvare för mindre afdelningar under en "Zugführers" ledning.

6). De utom dessa använda titlarna: adjutant, fältväbel och Gerätemeister (denna senare endast vid stora brandkårer) skola hänföras till rangklass 4 och 5. Dock fordras, att personen ifråga är utbildad för och kompetent till att utöfva de tjänsteplikter, som påhvilat den i dessa rangklasser varande personalen.

Innan jag avslutar denna framställning, må det tillåtas mig att omnämna de bestämmelser, som äro af vederbörande utfärdade för antagande vid brandkåren i vårt grannland Danmarks hufvudstad, Köpenhamn.

Brandsoldater, hornblåsare och kuskar antagas af brandchefen med en månads ömsesidig uppsägningsrätt, dock kan enhvar, som gör sig skyldig till grof förseelse — härunder inbefattad skuldsättning — eller försummelse i tjänsten, genast afskedas.

För att erhålla anställning fordras: föregående tjänst i här eller flotta, frisk och kraftig kroppskonstitution, hvarjemte hornblåsare och kuskar skola förete bevis på de för deras ställning erforderliga yrkeskunskaperna.

Ingen, som har varit straffad för en i offentlig mening vanärande handling, kan vinna anställning i brandväsendets tjänst.

Som regel antages ingen, som har överskridit 30 år.

Vid ansökan om anställning skola företes: militärpapper, utdrag ur straffattest från civil myndighet, öfriga intyg, som kunna tjäna till upplysning om sökandens privata ställning och förhållanden. Före antagandet kräives undersökning hos brandkårens läkare. Vid antagandet utfärdas ett antagningsbevis.

"Spröjtöfverne" (korpralerna) anställas och afskedas af magistraten efter brandchefens förslag, dock kunna de af brandchefen ädömas suspension. För att kunna erhålla befordran till denna grad fordras minst 4 års oförvitlig tjänst som brandsoldat.

"Spröjtmestrene" (underofficerarne) anställas och afskedas af magistraten på brandchefens förslag, dock kunna de af brandchefen suspenderas. För att blifva befordrad till spröjtemester fordras att hafva gjort minst 4 års väl visitorad tjänst som spröjtöfver.

Maskinisterna antagas och afskedas af magistraten på brandchefens förslag, dock med rätt för brandchefen att suspendera dem. För att blifva antagen till maskinist fordras, försävidt icke sökanden redan är brandsoldat och genomgått utbildning som reservmaskinist, samma attester som för brandsoldat och tillika intyg om, att sökanden är maskinkunnig.

—f.

Försök med byggnadsmaterialier och konstruktioner.

Under ett möte, som Österrikes timmermästareförbund under september månad 1909 afhöll i Wien, anställdes en serie brandförsök, för att inför de församlade fackmännen demonstrera de olika byggnadsmaterialernas olika motståndsförmåga mot inverkan af eld, för att därpå kunna bedöma, huruvida de ifrågakande materialerna kunde egna sig till skydd för och beklädnad af träkonstruktioner.

För detta ändamål hade man uppört försöksobjekt, af hvilka det ena bestod af 5 stycken rum, hvilkas väggar och tak voro utförda af olika materialier, och i hvilka voro inbyggda trappor med trappsteg af trä, sten, jern och cement.

De föremål, som skulle underkastas prof, voro: en på undre sidan med trä utan beröring beklädd trappa af ek;

en på undersidan oputsad, frittstående stentrappa med steg af marmorsdorfersten och Laaser-marmor; en på undersidan och kanterna beröad och med gips putsad trappa af trä;

en frittstående trappa af konststen (betong) och slutligen en lätt trappa af jernbleck.

Stegen å trapporna började i en höjd af 1,68 meter från golvet. Det första steget på hvarje trappa uppbars af en vertikal rund pelare, hvilken vid ektrappan utgjordes af oskyddadt ektrå, vid de andra trapporna af gjutjern och vid trätrapporna af trä, hvilket var skyddadt mot elden genom beklädnad af olika slag.

Hvar och en af kamrarna stod genom en stor öppning i förbindelse med en lång gång, eldningsrummet. Detta senare var massivt muradt och täckt med ett tak af trä, hvilket åter på undersidan var skyddadt med gipsdielen, asbest, cementtråplattor från firman Ziegler och Klinger, korkstensplattor från firman Kleiner och Bokmeyer och kosmosplattor från firman L. Ottitzky.

I eldningsrummet och i hvarje kammare hade man på mot hvarandra svarande ställen låtit en tegelsten skjuta ut ur muren liksom en konsol, för att på dessa anbringa de för mätandet af temperaturen erforderliga Segerska smältkullorna.

Kamrarna voro utåt tillstängda af armerade eller oskyddade trädörrar, i hvilka voro insatta stängbara och med elektroglas försedda tithål.

I eldningsrummet och framför hvarje kammare hade man uppstaplat det erforderliga bränslematerialet. Särskilda små dörrar funnos för införande af bränsle, och nära marken vid hvarje kammare fanns en lufttillförselrumma. Dessa voro försedda med skjutbara träskifvor för att kunna reglera lufttillförseln.

Öfver en del af försöksobjektet hade man byggt en vindsvåning, uti hvilken fanns ett vindsrums med träkonstruktioner.

Vindrummet var tillgängligt från taket på det öfvan beskrifna brandobjektet genom en dörr, och i rummet fanns riklig mängd bränsle.

Vindrummets väggar voro klädda med gipsdielen, kosmos- och cementtråplattor.

Taket var på vanligt sätt beröadt och putsadt. Utvändigt var vinden täckt med takpapp på träkonstruktion. Inne på vinden hade man upplagt rikligt med bränsle.

Objektets hela utförande var beräknadt på, att å ena sidan framhålla, huru de olika träbeklädnadsmaterialierna och putsning förhållö sig under branden, och å andra sidan att visa, att boningsrum på vindar, konstruerade i trä, som är skyddadt af vissa materialier, förmå att göra ett afsevärdt långt motstånd mot eldens inverkan.

Det andra brandobjektet framställde en vanlig takstol, som visserligen icke var uppbyggd på en annan våning, utan för lättvindighetens skull var uppförd direkt på marken. Den var genom brandmurar delad i olika afdelningar och täckt med olika slag af täckningsmateriel.

Brandmurarne bestodo af korkstensplattor, cementtråplattor eller tegel.

Som täckningsmateriel användes impregnerad halm, eternitskiffer, naturligt måhriskt skiffer, vanligt taktegel, takpapp, tjärpapp, eldfast impregnerad och vanlig takspån, dels på ribbor, dels på brädbeklädnad. En del af halmtaket var på undersidan beklädt med ett i Wien förfärdigadt nytt slags takpapp, som uppgifvits vara brandsäkert. Detta papp omgaf sparrar och läkten.

Äfven i dessa vindsrums hade på lämpliga ställen placerats bränsle för att kunna åstadkomma en intensiv takbrand.

Sedan åskådarna besett brandobjekten, började man med försöken, och antändes först under användande af petroleum vindrummet öfvanför mansardvåningen och därefter denna våning.

Redan efter 3 minuter var takpappet på mansardtaket genombändt på ett ställe; 2 minuter senare stod takresningen vid gallarne i brand.

6 minuter efter antändningen kunde man märka, att putsen i mansardrummet börja falla ned.

Efter 10 minuter var dörren till mansardrummet ännu fullständigt oberörd, endast glaset i tithålet hade fallit ut.

12 minuter efter antändningen visade sig eld på utsidan af en med kosmosplattor beklädd vägg i mansardrummet.

Efter 23 minuter föll den i mansardrummet anbragta antända vedtråfen samman, och efter 55 minuter började man släckningen.

Den därefter vidtagna undersökningen visade, att den för elden häftigt utsatta vestra gåfvelväggen i brandobjektet, som varit beklädd med cementtråplattor från firman Ziegler, Klinger & Co, Kallham, Öfre Österrike, mycket väl motstått eldens inverkan, och att endast på ett ställe en del bortfallit. Plattorna voro liksom den innanför befintliga väggen fullkomligt oskadade.

Den med kosmosplattor beklädda östra gåfvelväggen var genombänd.

De i mansardrummets inre använda kokostråd -- gipsdielen från firman Kandler & Michel i Wien haiva icke hållit stånd mot elden.

Därefter började man med brandförsöken i takstolsobjektet.

Efter 3 minuter stod det icke impregnerade halmtaket i full brand, och på samma gång förstördes fullständigt den s. k. permanitbeklädnaden. Efter 5 minuter sprungo de på ribborna anbragta eternitplattorna sönder med skarpa knallar och likaså naturskiffret. Genom det med falsadt taktegel täckta taket slogo lågor ut.

Efter 12 minuter var halmtaket afbrunnet. Efter 17 minuter störtade en del af taket in; andrapappen blef genombänd. Några fålt af det med spån och eternit täckta taket blefvo oberörda af elden, enär de befunno sig öfvan putsen, som motstod eldens inverkan.

Efter 20 minuter släcktes takbranden.

Den efter släckningen företagna undersökningen af de olika materialierna visade, att de båda använda skiffersorterna icke sprungo sönder, då de träffades af vattenstrålen, men att hvarken naturskiffer eller eternitskiffer förmå att göra elden motstånd. Det med naturskiffer täckta taket instörtade först, sedan ribborna brunnit öfver, samma var förhållandet med tegeltaket.

Så mycket kan alltså sägas, att såväl naturskiffer som eternitskiffer måste anses som brandsäkra taktäckningsmaterialier, emedan en flygeld helt visst icke kan komma att utöfva en sådan inverkan som den eld, som nu förstörde dem.

Väggars m. fl. föremåls förhållande under branden gifvo följande resultat:

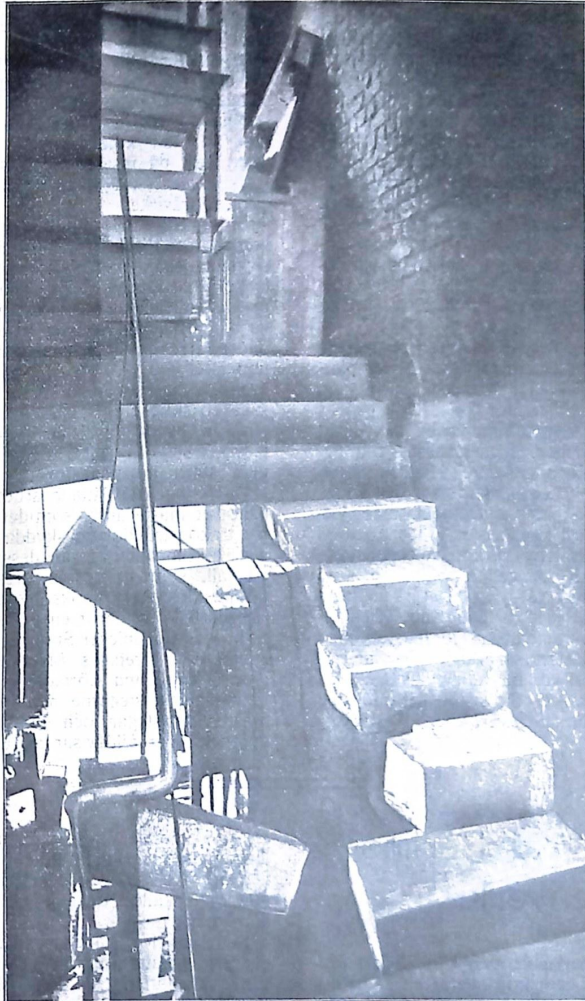
På de med kosmosplattor från firman Ottitzky, Wien, beklädda träväggarne hade beklädnaden på några ställen blifvit afbränd och fallit ned. Likaså var själfva förskälningen på några ställen genombänd.

En af oputsade, 4 cm. tjocka cementtråplattor bestående vägg var förkolad till 0,8 cm:s djup, för öfrigt fullständigt intakt och hållbar; likaså var en af ther-

molithtegel (en art korksten, tillverkad hos firman Kleiner och Bokmeyer i Mödling vid Wien) uppförd vägg fullständigt oskadad.

Berörade och putsade tak voro starkt anbrända, på sina ställen genombrända, däremot hade berörade och putsade bindbjelkar icke tagit någon skada af elden, i det endast rörverket i massan var förkoladt. Korkputs hade motstått elden bättre än cementputs.

Slutligen antändes vedtrafvarne i hufvudobjektet, äfven dessa med tillhjälp af fotogen. Elden underhölls genom påläggande af ungefär lika stora kvantiteter bränsle på alla ställen och under en så likformig reglering af lufttillförseln som möjligt. Temperaturen, som mättes med Seger'ska smältkulor, uppgick i eldningsrummet till c:a 1,000 grader, i de olika kamrarne till c:a 800 á 1,000 gr. C.

En del af halmtaket liksom ock en del af spåntaket och partier af takkonstruktionen hade impregnerats af en firma Scherer i Wien. Under det att de impregnerade takspånen och halmen motstodo eldens inverkan, voro sparrar och läkten starkt förkolade och på sina ställen afbrända. Härvid torde dock bemärkas, att det hade regnat starkt före profvet och delvis under det samma, så att en god del af motståndsförmågan, särskildt hvad angår halmtaket, måste hänföras till detta materials genomvåta tillstånd.

Redan 12 minuter efter vedtrafvarnes antändande störtade den i rum n:o 2 uppförda stentrappan in, ehuruval i detta rum endast rådde en temperatur af 800 gr. Af de steg, af hvilka trappan bestod, blefvo endast stycken om 10 till 30 cm. längd sittande kvar med den i väggen inmurade ändan.

Efter 14 minuter var jerstrappan synbart deformerad. Efter 1 timme och 2 minuter började släckningen af objektet.

Den efterföljande undersökningen visade:

Rum n:o 1 (maximaltemperatur öfver 900 gr.) I rummet fanns en trappa af ek på en pelare af ek. Trappans sidor äfvensom podeststoden voro förkolade till 2 cm:s djup, ekpelaren till 0,8 cm. En med korksten beklädd vägg var starkt anbränd å öfre delen, korkstena voro bortfallna. En med gipsdielen beklädd vägg var orörd, endast på få ställen hade beklädnaden sprungit sönder, på dessa ställen var trävirket förkoladt till 1 cm:s djup. Ekdörren var förkolad till ca 1 1/2 cm:s djup.

Rum n:o 2 (maximaltemperatur under 900 gr. C.) I detta rum fanns en trappa, hvars steg voro förfärdiga dels af mannersdorfersten, dels af Laaser-marmor, undersidan af trappan var delvis putsad. Efter 12 minuter hade alla stegen gått sönder, den med 6 cm:s tjockt thermolithputs skyddade pelaren af trä, som tjänade till stöd för det nedersta trappsteget, var fullkomligt intakt. Thermolithlagret var ankoladt och såg ut som en svampaktig massa, som på sina ställen var blåsformigt ansvälld, men ingenstädes bortfallet. Putsen på pelaren var fullständigt intakt.

En i samma rum uppställd, fullkomligt oskyddad pelare af ek om 24 cm:s diameter var kolad till ca 0,8 cm:s djup, men för öfrigt intakt.

En berörd och putsad vägg var likaledes intakt, ehuru väl röret var något förkoladt.

En med jernbleck på ena sidan beslagen dörr hade icke gjort motstånd mot elden; trävirket under plåtbeklädnaden var starkt förkoladt och delvis afbrunnet.

Rum n:o 3 (maximaltemperatur öfver 900 gr.) I detta rum fanns en putsad betonstrappa, en oskyddad, ihålig pelare af gjutjern och en med träullsten från firman Scherer i Wien beklädd träpelare. Putsen på betonstrappan var delvis bortfallen, på stegen märktes sprickor, trappan var eljest intakt. De obelastade gjutjernpelarne, som hade en diameter af 14 cm. och en godstjocklek af 2 cm., förblevo orörda af elden, liksom de beklädda träpelarne. Af denna beklädnad, som utgjordes af ett dubbelt lag, var yttre laget på pelarens nedre del intakt, det inre laget var ännu vått. Beklädnaden på yttre träväggen var elfast impregnerad, men hade det oakadt blifvit starkt anbränd. Den af träullsten skyddade trädörren var fullständigt oskadad, liksom själfva skyddsöfverdraget. Skyddsmedlet träullsten tillverkas hos firman Robert Scherer, Wien III, Marxergasse 4.

Rum n:o 4 (maximaltemperatur under 900 gr.) Rummets väggar och tak voro berörade och putsade samt öfverstruken med kalk. I rummet fanns en vanlig jerntrappa samt en med cement putsad pelare och ett skyddadt underlag, de båda senare af trä. Väggar och tak voro intakta, beröringen var dock kolad. Träpelarne och underlag voro lätt kolade.

Jerntrappan (obelastad) visade inga förändringar.

Rum n:o 5 (maximaltemperatur öfver 900 gr.)

Den af furuträ gjorda trappan, som på undersidan var skyddad af korkstenar och puts, var på denna sida fullständigt intakt, men stegen voro på oivansidan genombrända. Putsen hade sprungit sönder och till stor del fallit ned, det innanför liggande trävirket var dock oskadadt. Från en murad och putsad vägg hade putsen fallit ned. En med kosmosplattor beklädd dörrpost var lätt kolad, träplafonden var fullständigt förstörd; en på insidan med asbest beklädd trädörr var starkt kolad, vid ökad lufttillförsel uppstodo lågor i dörrrens trävirke.

I det elfast byggda eldningsrummet var taket anbrändt men endast innanför det 3 mm. tjocka asbestskyddet och kosmosplattorna, hvilka senare delvis voro förkolade. Öfriga delar af taket, som voro skyddade med gipsdielen och med 2 cm. tjocka cementträplattor, voro fullständigt orörda af elden, ehuru väl i rummet under mer än 1 timme herskade en temperatur af upp till 1,000 gr.

Vidare är att anmärka, uti cementträplattorna utvisade en större motståndsförmåga mot inverkan af vatten, än hvad gipsdielen och och korkstensplattorna gjorde, och att alltså detta material med hänsyn till dess stora motståndsförmåga mot eld, dess relativt stora fasthet och lätta bearbetande och formande efter behovet måste anses som det bästa beklädnadsmaterial för träkonstruktioners skyddande mot eld.

Till komplettering af dessa prof skall här anföres ett fall, som gaf samma resultat med hänsyn till en trappa lik den i försöksobjektets rum n:o 2. Den 16 Februari i år utbröt en våldsamt brand i en möbelfabrik vid Cöpenicker-Strasse 175 i Berlin. Angreppet skulle just företagas öfver en frittstående trappa af granit, då denna störtade in. Då man icke kunde få de mekaniska stegarne in genom den smala portgången, måste skarfstegar och hakstegar användas under angreppet. Vår bild visar den instörtade trappan.

Utvidgning af Berlins vattenverk.

Under den ovanligt starka värmen i juli i år hafva Berlins Stads olika vattenverk konstaterat en så oväntad förbrukstegring, att de endast med den yttersta ansträngningar och under tillgripande af alla reserver voro i stånd att motsvara den stegrade förbrukningen. Den hittills största förbrukssiffran uppvisade den 1 juli 1905, då 277,000 kbm. förbrukades. Den 11 juni 1910 steg denna siffra till 296,000 kbm. Denna vattenkvantitet ställer också gränsen för leveransförmågan. Man måste räkna med förutom inträffandet af en sådan stark värme som 1905 och 1910 samt innevånareantalets ständiga tillväxt med ty följande större förbruk äfven med ett möjligen inträffande missöde. Då emellertid vattenverken till hvarje tid måste vara beredda på

att såväl i hushålls- som för hygieniska ändamål kunna leverera erforderlig kvantitet vatten, så har det för staden blifvit en tvingande nödvändighet att snarast finna nya vattenkällor och vidtaga erforderliga utvidgningar af rörnätet.

Styrelsen för stadens vattenverk har därför till magistraten ingått med förslag i syfte att förebygga eventuell vattenbrist. Att detta icke skett tidigare, har sin grund däri, att grundvattenverket i Müggelsee vid fastställandet af program för byggnadsarbeten under 1906 just var färdigt, och man ännu saknade erfarenhet, huru mycket detta verk i längden kunde gifva. Nu är denna fråga besvarad, och på grund af de vunna resultatena kunna bestämda förslag upprättas. För att snarast kunna skaffa den erforderliga kvantiteten vatten, är det fördelaktigast att förhöja detta vattenverks kapacitet. Vid vattenverken i Tegel låter sig intet annat göras än att genomföra de redan beslutade utvidgningarna af brunnsgallerierna vid Saatwinkel. Denna anläggning bildar redan en del af det s. k. Heiligenseerprojektet;

sedan detta blifvit genomfördt, kommer det att afsevärdt förhöja effekten af de nu befintliga brunnsanläggningarna vid Tegel. För att fullständigt kunna utnyttja dessa brunngallerier erfordras dock nya pumpmaskiner. Genomförandet af dessa anläggningar fordrar en kostnad af 72,000 mark.

Vid Müggelwerk måste brunnarnas antal ökas. Detta möjliggöres genom en förlängning af det vid chausseen Friedrichshagen—Erkner belägna galleriet och genom anläggandet af brunnar å strandområdet. Dessa arbeten äro ytterst långsamma att utföra och kunna icke väntas blifva färdiga till nästa sommar. Dessutom kommer deras bidrag i vattenmängd icke att blifva så stort, att man kan undvara andra källor. Enda medel att råda bot på detta missförhållande torde vara att utvidga den ännu bestående sjövattnensafdelningen af vattenverket.

Under senare tiden har äfven hos herrar hygieniker den uppfattningen gjort sig mer och mer gällande, att de betänkligheter, som tidigare blifvit resta mot användande af sjövattnet, och hvilka togo sitt uttryck i kraivet om att omvandla vattenverken till grundvattnensverk, icke äro så farliga, som man tidigare trodde. Fastmer erkännes nu från framstående hygieniskt håll, att ett ur en lämplig flod eller sjö vunnet vatten genom omsorgsfull sandfiltrering kan så renas, att man ur hygienisk synpunkt kan beteckna det som absolut tillfyllestvarande. Denna ståndpunkt i frågan intages af direktören för stadens undersökningsbyrå, professor Proskauer. Afliede professor Koch hade velat afgifva ett yttrande i samma riktning och har muntligen uttalat, att man icke blott borde bibehålla denna afdelning af stadens vattenverk, utan att den till och med skulle komma att visa sig såsom obetingad och varande nödvändighet för Berlin. Det skulle vara ett stort missstag, om man uppgåfve denna afdelning. Sjövattnet skulle å ena sidan afhjälpa vattenbristen, under det man byggde det nya verket, och å andra sidan bilda en utmärkt reserv för de tider, då vattenförbruket skulle stiga ovanligt högt t. ex. under sommarmånaderna. eller om grundvattnet af en eller annan anledning delvis skulle strejka. Sjövattnet blandas ju alltid upp med grundvattnet och kommer vanligen i så liten proportions till användning, att det icke kommer att inverka på grundvattnets temperatur. Förutom utvidgning af suganläggningarna måste också en utvidgning af rörnätet ske, särskildt det nät, som förbinder verken i Müggelsee och Lichtenberg. Då de förefintliga rören endast kunna gifva 179,000 kbm., så måste ett nytt huvudrör nedläggas. Ett rörbrott på en af de nu befintliga ledningarna skulle i hög grad hota stadens vattentillförsel. Dessa arbeten komma att kosta 3,550,000 mark.

Men äfven verket i Lichtenberg måste utvidgas för att kunna mottaga den ökade vattentillförseln. En ny vattenreservoir är erfordrerlig, hvarjemte jernväg måste till verket framdragas. Kostnaderna härför belöpa sig till 1,150,000 mark.

Magistraten har beslutat att i öfverensstämmelse med vattenverksstyrelsens förslag ingå till stadsfullmäktige med begäran om utvidgning af stadens vattenverk i ofvan angifven omfattning.

Brand af automobiler i Köpenhamn.

I Köpenhamns brandkårs årsredogörelse för etatsåret 1909—1910 finnes en kort redogörelse för de under denna tid timade automobileldsvådorna i staden.

Med den ökade användningen af automobilen som allmänt befordringsmedel hafva i Köpenhamn — som det också inträffat å andra orter — förekommit åtskilliga eldsvådor å automobiler. Under det antalet automobileldsvådor under året 1908—1909 endast uppgick till 2, utvisar året 1909—1910 ett antal af 9 sådana eldsvådor. I sammanhang härmed anføres, att antalet af i drift varande automobilroskor enligt poliskammarens i Köpenhamn uppgift den 31 december 1908 var 70, under det att antalet den 31 december 1909 utgjorde 176.

Angående de närmare omständigheterna vid dessa 9 automobileldsvådor anføres:

I 6 fall utbröt elden vid påfyllning af benzin eller undersökning af fordonet, i det den person, som var sysselsatt härmed använde lykter eller tändstickor i närheten af benzinbehållaren för att kunna se bättre; i 5 fall blef fordonet helt eller delvis ramponerat; i 4 fall yrkades ansvar å chaufförerna, och dessa bleivo af rätten dömda till böter.

I 3 fall skedde utbrottet af brand vid motorn under körslin, i alla 3 fallen togo fordonen endast ringa skada.

Med undantag af. att en chaufför fick en hand något bränd, hafva inga personer blifvit skadade vid dessa automobileldsvådor.

I 4 fall måste brandkåren vid släckningen använda slangledning från brandpost.

Brandchefsbefattningen i Örebro.

Utdrag af protokoll vid stadsfullmäktiges i Örebro sammanträde å plenisalen onsdagen den 14. september 1910.

§ 10.

Till behandling företogs ärendet angående återbesättande af brandchefsbefattningen vid Örebro brandkår, i hvilket ärende handlingarna lydde sålunda:

”Till etc. Bil. A.

”Till Herrar etc. Bil. B.

Efter handlingarnas föredragande yrkades

dels af Herr Lundmark, att till de af Första beredningsafdelningen föreslagna villkor vid tjänstens återbesättande måtte läggas ytterligare det villkor, att befattingens innehafvare skulle vara skyldig underkasta sig de för befattingen ändrade bestämmelser, som kunde blifva beslutade i anledning af ifrågasatt omorganisation af vissa stadens styrelser och nämnder.

dels ock af Herr Geijer, att ansökningen till tjänsten skulle till Brandstyrelsen ingifvas senast inom trettio dagar från första offentliggörandet om tjänstens återbesättande.

Sedan diskussionen förklarats afslutad, beslöt stadsfullmäktige utan votering att bifalla Första beredningsafdelningens förslag med de af Herrar Lundmark och Geijer yrkade tillägg.

Till Stadsfullmäktige i Örebro.

(Bil. A.)

I anledning af stadsfullmäktiges beslut af den 8 juni 1910 med anmodan till Brandstyrelsen att inkomma med det förslag, hvartill den uppkomna ledigheten å brandchefsposten gäfvé anledning, får Brandstyrelsen härmed anföra följande:

Den första frågan, som synes böra tagas i öfvervägande vid upprättande af infortrade förslaget är: Bör den blifvande brandchefen i Örebro äga rättighet att med sin brandchefslyssa förena annan tjänst eller ej.

Af inhämtade upplysningar från andra rikets städer i denna fråga framgår, att brandcheferna i Stockholm och Göteborg ej hafva rättighet att innehafva annan befattning, samt att brandcheferna i rikets öfriga städer ej äro af stadsmyndighet förbudna innehafva annan befattning eller syssla.

Då budgeten för Örebro stad alltjämt sväller ut, och svårigheterna att få debet och kredit att gå ihop ökas år från år, är det ju helt naturligt, att staden ej utan tvingande orsak ansår en stor brandchefs-lön, om lämplig person kan fås för en mycket lägre kostnad, genom att med brandchefs-befattningen låter sig förena annan syssla.

Det med brandchefs-befattningen i Örebro förenade arbetet synes Brandstyrelsen icke utgöra full sysselsättning för en verksam person; och synes det styrelsen att med den sammansättning och organisation, Örebro brandkår har, brandchefs-befattningen väl kan skötas af därtill lämplig person, äfven om han innehar annan befattning.

Brandstyrelsen får därför föreslå, att de nu utgående aflöningsförmånerna eller 2,000 kronors lön och 400 kronors ved- och lyseersättning bibehållas.

Den blifvande brandchefens bostad torde böra utgöras af öfre våningen jämte vindsrummen uti nuvarande brandchefsbyggnaden.

Den gamla uppsägningstiden mellan Örebro stad och Brandchefen eller 6 månader bör bibehållas.

Tiden för brandchefens antagande eller 5 år bör blifva oförändrad.

Uti kontraktet mellan staden och Brandchefen bör inflyta, att Brandchefen är skyldig underkasta sig de förändringar uti bostadshänseende och tjänstgöringsförhållanden, som framdeles kunna blifva bestämda, samt att ställa borgen för sin uppbörd.

Förslag till kontrakt mellan Örebro stad och Brandchefen bifogas härjämte.

Örebro den 23 Augusti 1910.

Å brandstyrelsens vägnar:

N. G. Hallström.

M. Kihlmark.

Förslag till kontrakt.

Emellan Örebro stad å ena sidan samt N. N. å andra sidan är följande kontrakt upprättadt:

1. N. N. antages härigenom till brandchef i Örebro för en tid utaf 5 år och med ömsesidig uppsägningstid af 6 månader från och med den . . . med den tjänstgöringsskyldighet, som i stadens brandordning, reglementen och instruktioner är för befattningens innehafvare föreskrifven eller framdeles kan varda i vederbörlig ordning anbefald.

2. I aflöning åtnjuter N. N. förutom fri bostad, bestående utaf öfre våningen jämte vindsrummen uti nuvarande brandchefsbyggnaden å Örebro brandstation, en årlön utaf tvåtusen (2,000) kronor samt dessutom ersättning för ved och lyse, beräknad efter 400 kronor per år.

3. Ifrågavarande aflöningsförmåner utbetalas månatligen i förskott efter aflöningsmånadens ingång.

4. N. N. är underkastad de förändringar i bostadshänseende, som framdeles kunna blifva bestämda.

5. Åsidosätter brandchefen sina skyldigheter, och detta antingen af honom medgifves eller varder af vederbörande ådagalagd, vare stadsfullmäktige berättigade att honom från tjänsten och därmed förenade förmåner omedelbart skilja.

6. N. N. är skyldig ställa borgen för sin uppbörd såsom brandchef eller lämna annan godkänd säkerhet för borgensbeloppet; beloppets storlek skall bestämmas, och säkerheterna skola godkännas utaf Örebro stads drätselkammare.

7. Utaf detta kontrakt äro tvenne exemplar växlade.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Örebro.

(Bil. B.)

Till Andra Beredningsafdelningen har för utlåtande remitterats Brandstyrelsens skrivelse den 23 augusti 1910 i fråga om återbesättande af den efter majoren C. L. Frödings död lediga brandchefs-befattningen vid Örebro brandkår.

Brandstyrelsen föreslår däruti, att befattningen som brandchef skall få såsom hittills förenas med annan befattning, att aflöningsförmånerna, som för närvarande utgöra, förutom fri bostad, för år 2,000 kronor i lön och 400 kronor i ersättning till ved och lyse, allt enligt Stadsfullmäktiges beslut den 8 november 1905 och den 11 december 1907, skola utgå med enahanda belopp, samt att tjänsten skall återbesättas på fem år, eller att således tjänsten skall bibehållas oförändrad.

Afdelningen har i likhet med Brandstyrelsen icke ansett nödigt att för sin del för närvarande föreslå någon ändring beträffande befattningen i fråga.

Af Brandstyrelsen har uppgjorts förslag till kontrakt med brandchefen, hvilket kontrakt af Stadsfullmäktige remitterats för yttrande till annan afdelning.

Andra beredningsafdelningen har emellertid ansett sig icke kunna undgå att fästa uppmärksamheten därpå, att sådan form för antagande icke finnes föreskrifven för stadens öfrige tjänstemän, enär bestämmelser af ifrågavarande art i allmänhet synts böra upptagas i de för sådana befattningshafvande stadgade instruktioner, samt att, särskildt beträffande förslaget, att brandchefen skulle förbindas ställa uppbördsborgen, sådan borgen icke synes erforderlig för den uppbörd, som brandchefen må hafva om händer.

Afdelningen får alltså föreslå Stadsfullmäktige besluta att på förutvarande villkor låta anslå brandchefs-befattningen till ansökan ledig.

Örebro den 8 september 1910.

För andra beredningsafdelningen:

Karl Malmrot.

Gustaf Heintz.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Örebro.

Till Första beredningsafdelningen har för utlåtande remitterats ett vid Brandstyrelsens skrivelse den 23 augusti 1910 angående återbesättande af af brandchefs-befattningen fogadt förslag till kontrakt med blifvande innehafvare af befattningen i fråga.

Afdelningen har haft tillfälle taga del af Andra beredningsafdelningens öfver Brandstyrelsens förslag i öfrigt den 8 innevarande september afgifna utlåtande, däruti Andra beredningsafdelningen föreslår, att tjänsten skall för närvarande bibehållas oförändrad, samt att ingen ändring skall vidtagas beträffande de med tjänsten förenade löneförmånerna.

Beträffande det nu föreliggande förslaget till kontrakt med brandchefen har Andra beredningsafdelningen i sitt utlåtande anmärkt, att sådan form för antagande icke vore föreskrifven för stadens öfrige tjänstemän samt att föreslagna uppboordsborgen icke vore erforderlig.

I likhet med Andra beredningsafdelningen finner Första beredningsafdelningen kontrakt särskildt med denne befattningshafvande icke böra upprättas.

Brandstyrelsens förslag till kontrakt innehåller emellertid till viss del nya bestämmelser, som saknas i de för brandchefen, i gällande brandordning och reglemente för brandkåren upptagna föreskrifter, men hvilka det synes lämpligt att nu särskildt fastslå. Dessa bestämmelser afse ömsesidig uppsägningstid och rätt för Stadsfullmäktige att skilja brandchefen från befattningen, därest han åsidosätter sina skyldigheter.

I fråga om uppsägningsträtten samt i samband därmed angående tiden för anställningen får Afdelningen emellertid föreslå, att samma formulering användes, som är stadgad i åtskilliga andra stadens tjänstemäns instruktioner, och innehåller Afdelningens förslag i denna del alltså i viss mån ett tillägg till Brandstyrelsens förslag.

Vidare tillstyrker Afdelningen bifall till Brandstyrelsens förslag, att brandchefen skall vara skyldig underkasta sig de förändringar i bostadsföresände, som framdeles kunna varda stadgade, liksom ock eventuella ändringar i brandordningen och reglemente för brandkåren.

Brandstyrelsens i öfrigt i kontraktet framställda förslag synes däremot icke böra till Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

Ofvannämnda nya bestämmelser anser Afdelningen böra uppställas som särskilda villkor vid befattningens återbesättande.

Afdelningen föreslår alltså Stadsfullmäktige besluta: att vid återbesättande af nu lediga brandchefs-befattningen vid Örebro brandkår uppställa följande villkor, nämligen:

att brandchefens anställning skall gälla för en tid af fem år, men anses utan vidare förlängd, hvarje gång för fem år, därest icke uppsägning af Stadsfullmäktige göres senast sex månader före löpande femårsperiods utgång,

att brandchefen skall vara berättigad att när som helst efter sex månaders förutgången uppsägning lämna tjänsten,

att derest Stadsfullmäktige finna, att brandchefen åsidosatt sina skyldigheter och detta antingen af honom medgifves eller varder af vederbörande ådagalagd, Stadsfullmäktige skola vara berättigade att omedelbart skilja honom från tjänsten och därmed förenade löneförmåner,

att brandchefen skall vara skyldig underkasta sig de

förändringar i bostadshänsende, som framdeles kunna varda stadgade,

samt att brandchefen likaledes skall vara skyldig underkasta sig de förändringar i brandordningen för Örebro stad och reglemente för Örebro brandkår, som framdeles kunna varda stadgade.

Slutligen får Afdelningen föreslå Stadsfullmäktige besluta

att uppdraga åt Brandstyrelsen att på nu angifna och förut i öfrigt gällande bestämmelser samt på de af Andra beredningsafdelningen föreslagna lönevillkor anslå brandchefs-befattningen till ansökan ledig äfvensom till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till tjänstens återbesättande.

Örebro den 13 september 1910.

För Första beredningsafdelningen:

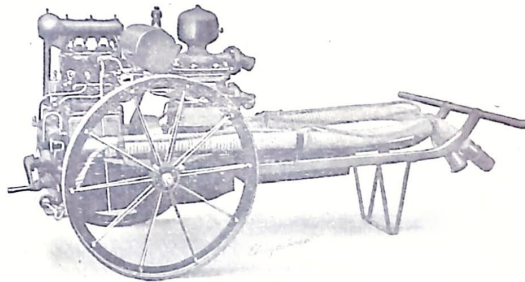
Ernst Geijer.

Gustaf Heintz.

Ludwigsbergs Verkstads Aktiebolags motorsprutor.

Vid Ludwigsbergs Verkstads Aktiebolag har förfärdigats ett antal mindre motorsprutor afsedda för export till Japan. Vid ett besök, som artikelför. för några dagar sedan hade nöjet att ålägga hos Bolaget, visades dessa motorsprutor.

Då de utgöra ett ytterligare bevis på det omsorgsfulla och gedigna arbete, som alltid levereras från denna fabrik, och dessutom äro nyheter på området, torde en kort beskrifning jemte några illustrationer kunna påräkna intresse.

Sprutan lemnar 350 å 400 minutlitrer vatten och har en strållängd af 32—35 meter genom 22 mm. munstycke eller tvenne strålar om 25 å 28 meters längd hvardera genom 16 å 19 mm. munstycken.

Pumpen, som kopplas direkt till benzinmotorn, är en vertikal, tvåcylindrisk "Ludwigsbergs" expresspump, som vid företagna prof visat sig kunna gå med till och med 50 % större hastighet, än som erfordras för afgifvande af förutnämnda vattenkvantitet.

Motorn är en tvåcylindrisk, 4-takts Pentamotor af enkel och solid konstruktion samt af svensk tillverkning. Den har visat sig vara mycket driftsäker och är liksom pumpen så utförd, att alla dess delar äro lätt atkomliga för tillsyn och skötsel. Den har en behaglig gång, och dess hastighet kan varieras inom mycket vida gränser, hvilket är en stor fördel för driften af ett sprutmaskineri vid dess så ofta vexlande arbete,

ibland med långa och ibland med korta slangledningar och med varierande vattentryck.

Sprutan är försedd med benzinbehållare, erforderliga smörj- och kylvattenanordningar, verktygslåda med nycklar och verktyg, 5 meter gummislang, sugsil, afliftbar och bärbar tryckslangrulle med 15 meter tryckslang samt strålrör och 2 munstycken.

Anmärkningsvärda eldsvådor.

Frankfurt am Main.

Under rubriken: när och hvarför är byggnad af armerad betong eldfarlig? redogör en tysk facktidskrift för en den 18 mars mars 1909 timad eldsvåda analog med den, som i början af detta år inträffade i ett nybygge i Stockholm, hvilken eldsvåda varit i denna tidskrift beskrifven.

I en af stadens mest trafikerade delar, inför ögonen på talrika förbipasserande och så att säga mellan händerna på vid bygget arbetande utbröt en eldsvåda, som genast tog omfattning af storbrand. I brandställets omedelbara närhet fanns ett brandskåp, närmaste brandstation hade endast ungefär 600 meters väg att tillryggalägga, och dock måste brandkåren under en afsevärd tid arbeta med 8 slangledning, innan man lyckades dämpa elden. Det gåtfulla vid branden förhöjes därigenom, att objektet var en till ungefär halva 1 våningens höjd uppförd byggnad af armerad betong.

Huru elden uppkommit, har man ännu ej lyckats konstatera. De vid bygget sysselsatta arbetarne sågo sig plötsligt omgifna af lågor och voro glada, att de

med kvarlemnande af verktyg och de kläder, de icke använde under arbetet, kunde rädda lifvet.

Gatan, som på detta ställe är c:a 30 meter bred, var vid brandkårens ankomst alldeles folktom i brandställets närhet. Lågor och strålvärme höllo de nyfikna på vederbörligt afstånd. Öfriga gator, som omgäfvor brandstället, voro endast resp. 6, 7 och 12 meter breda. Faran för en större brandkatastrof var sålunda öfverhängande.

Hvad brann då i detta nybygge af armerad betong? Intet annat än det trävirke, som alltid finnes i ett dylikt bygge, innan detta är färdigt. Detta trävirke, som med alla sina talrika taken stödjande pelare liknar en tät skog, förhåller sig vid en brand på samma sätt som de bål, hvilka man väl känner till från alla demonstrationer af handeldsläckningsapparater (!) Enda skillnaden var här, att man stod framför ett eldhaf utbredt öfver 716 kvadratmeter.

Påfallande var trävirkets lättantändlighet. Trots det att det legat hela vintern på tomten och ofta blifvit genomvått, brann det, som om det varit omsorgsfullt preparerat för att hastigt förbrinna. Och till och med förskalningsbräderna, som dock på ena sidan voro i beröring med den fuktiga betongen, brunno lika lustigt som det fristående trävirket.

Branden har utan tvifvel lärt, att ett nybygge af armerad beton är ett högst brandfarligt objekt, så länge det stödjande träverket finnes kvar, och att det helt säkert vore att rekommendera att göra träverket eldsäkert, så framt icke kostnaderna ställa sig allt för höga. Men just härpå torde denna fordran liksom mängden brandskyddsteknikers önskingar stranda. Och dock är man allt för ofta höjd för att just på dessa technici kasta skulden, då en olycka inträffat.

Svenska Brandchefsföreningen.

Medlemmarne ordnade läns- och stadsvis.

(b. = Brandchef, vb. = vice Brandchef, L. = Förenns Länsombud).

Afgång:

Hernösand:

C. G. J. Camitz, vb. † ¹⁴/₉ 1910.

Tillgång:

Hernösand:

Chr. Karlfeldt, vb.

Personalia.

Göteborg.

Vid ansökningstidens utgång till ledigförklarade brandchefsbefattningen hade som ende sökande anmält sig vice brandchefen i Göteborg, Löjtnant G. Ekstedt. Löjtnant G. Ekstedt har af vederbörande antagits till brandchef.

— Till vice brandchef har förordnats underlöjtnanten i Göta Artilleriregementes reserv E. Nicander.

Hernösand.

Vice brandchefen i Hernösand, Sjökaptenen C. G. J. Camitz, afled den 14 September. Camitz var född 1853 på egendomen Sund i Nerike; aflade vid unga år sjökaptensexamen vid Stockholms navigationsskola; tjänstgjorde sedermera dels som styrman dels som kapten i Sveabolagets tjänst till 1901, då han som besiktningsman hos Norrlands ångfartygsassuransförening flyttade till Hernösand. Här blef han en af stadens mera kända personligheter och innehade vid sin död flera förtroendeposter. Svenska Brandchefsföreningen tillhörde Camitz från dess stiftande.

— Till vice brandchef har af stadsfullmäktige antagits Chr. Karlfeldt.

Falun.

Till brandchef i Falun har af stadsfullmäktige utsetts brandsergeanten i Halmstad C. Landström.

Estlöf.

Till vice brandchef hafva kommunalfullmäktige utsett Fanjunkare A. Rudeberg.

Halmstad.

Till brandsergeant och vice brandchef har antagits brandmästaren Alfred Haglund från Falun. Samtidigt

har korporalen vid kåren G. Brouzell utnämnts och befordrats till sergeant i kåren.

Åbo.

Volontären vid Åbo Stads Brandkår, f. d. jernvägstjänstemannen Selim Lindgren, har under c:a 14 dagar uppehållit sig vid Helsingborgs Stads Brandkår. Härifrån styrdes kosan till Köpenhamn, vid hvars brandkår studier skola göras till den 1 november, då Herr Lindgren skall inträda som volontär vid Hamburgs Brandkår, för att därstädes genomgå en 3 manaders utbildningskurs.

Köpenhamn.

Köpenhamns tidigare brandchef öfverste Meyer får i Köpenhamns Brandväsendes årsredogörelse följande vackra eftermäle:

Den 1 november 1909 afgick Brandchefen, Öfverste Sextus Meyer efter ansökan från sin ställning som brandväsendets mångåriga chef. Född den 11 maj 1834 blef den 1 maj 1884 den dåvarande ingenjörkaptenen Meyer anställd såsom brandinspektör — den tidens titel för chefspostens innehafvare — och han kunde således vid sin afgång se tillbaka på en mer än en 25-årig tjänstetid.

Liksom staden under denna följd af år har utvecklats sig från en något provinsiell hufvudstad till en modern storstad, med ett innevånareantal, som har stigit från 280,000 till 450,000, med ett areal, som ungefär tredubblats genom inkorporering af omgifvande landtdistrikter och med motsvarande framåtskridande i inom densamma hemmahörande näringsvägar och stora industriella företag, så lyckades det ock öfverste Meyer, som öfvertog ledningen af en liten, bristfälligt utrustad kår, att utveckla materielen och förbättra personalens villkor så, att Köpenhamns brandväsende vid hans afgång står på höjd med utlandets städer af motsvarande storlek; med hänsyn till brandmanskapets villkor har Köpenhamn, genom införandet af ett dygns vakturerna från 1 juli 1907, till och med kommit framför alla andra städer.

Christiansborgs slotts brand den 3 oktober 1884, som klart ådagalade brandkårens ohållbara tillstånd, gaf uppslaget till undersökningar utomlands och omfattande öfverväganden hemma och medförde en omorganisation af hela brandväsendet, hvarigenom detta den 1 maj 1892 stod med en rad af väl utrustade större stationer och med en kår, som var i stand att betjäna sitt materiel med erfaren hand; ja det kan till och med sägas, att Köpenhamn tidigare än andra städer var klar öfver den betydelse, som en fullständig utrustning med mekaniska stegar har för det fördelaktigaste bekämpandet af eldsvador.

Under åren sedan dess har utvecklingen blifvit fortsatt, och ännu under sitt sista tjänstear har den afgångne brandchefen visat sin förståelse af framstegens betydelse, i det han i frågan om automobildriftens införande i brandväsendets tjänst — en fraga, hvarom intresset öfver allt samlas, — gjorde framställning om sådan nyanskaffning, som skulle bilda början till denna drifkrafts införande i Köpenhamn.

När det vid den högtidlighet, som ägde rum, då öfverste Meyer den 1 november tog afsked, blef uttaladt ett tack från den kår, han lemnade, för allt hvad som vunnits intill den dagen, var detta ett sannt uttryck för den känsla af tillgifvenhet, som under 25 år igenom hade knutit chef och kår samman.

Notiser från eget land.

Brandstadgan för landsbygden.

Å Svenska Skorstensfejaremästareförbundet vägnar hafva skorstensfejaremästarne Ax. Tollén och H. Åström i Malmö samt E. H. Nilsson i Lund till Kungl. Maj:t inlemnad en så lydande skrivelse daterad den 30 sistl. juli:

Sedan Skånska Brandkärsförbundet hos Eder Kungl. Maj:t i underdånighet anhållit, att det måtte snarast möjligt utarbetas en brandstadga för landsbygden, så har jemlikt närlutna protokollsutdrag Svenska Skorstensfejarnes tredje krets på sammanträde i Helsingborg den 18 sistl. juni beslutat uppdraga åt undertecknade att hos Eders Kungl. Maj:t ytterligare framhålla det trängande behovet af en sådan brandstadga, framför allt i Skåne, den tätast bebyggda provinsen i vårt land. Omkring hälften af de eldsvådor, som hvarje år härja vår provins och förstöra värden för hundratusentals kronor, uppkomma af sådana brister, som icke behöfde finnas, därest kommunerna ägde brandordningar med föreskrifter om obligatorisk sotnings-skyldighet. Så länge dylika stadganden saknas, pris-giivas onödigtvis dessa stora värden åt förstörelsen. Denna blifver icke mindre därför, att de af eldsolyckan drabbade möjligen hafva sin egendom försäkrad, något som icke alltid är fallet, i all synnerhet hos den mindre bemedlade befolkningen. Vi äro också förvisade om, att den gjorda framställningen om en brandstadga för landsbygden, utarbetad af fackmän och med förhållandena på landet förtrogna personer, har en djup folkmening bakom sig, helt naturligt därför, att lagstadganden om brandsyner, sotning och ett ordnadt eldsläckningsväsen har befolkningens nytta och säkerhet till enbart syfte.

Vi våga därför i djupaste underdånighet hemställa till Eders Kungl. Maj:t, att den af Skånska Brandkärsförbundet gjorda framställningen om en brandstadga för landsbygden, innehållande föreskrifter om brandsyner, sotnings-skyldighet och ett ordnadt eldsläckningsväsende, måtte vinna Eders Kungl. Maj:ts nådiga beaktande, så att lämpliga föreskrifter i ovanstående för landbefolkningen ytterst viktiga angelägenheter snarast möjligt utfärdas.

Norrköping.

Stadens om- och delvis nybyggda brandstation är nu färdig, och samtliga lokaler tagna i bruk med för dem afsedda ändamål. Onsdagen den 9 november hade brandstyrelsen inbjudit stadsfullmäktige, drätselkammaren, stadens tjänstemän, m. fl. att bese de nya lokalerna. Besöket, som varade i ungefär 1 timma, afslutades med en uttrykning samt manöver med lifbergnings- och eldsläckningsmateriel.

Vi skola i nästa nummer af tidskriften intaga en öfersikt öfver stationens tillkomst, en beskrifning öfver densamma åtföljd af planritningar samt en del in- och exteriörer.

Husqvarna.

Regeringen har nu bifallit Husqvarna köpings ansökan att få blifva stad. Samhället skall dock i judiciellt hänseende lyda under Tveta häradsrätt. Samhället har c:a 5,800 innevånare.

Uddevalla.

Brandchefsbeftattningen i staden är anslagen till ansökan ledig. Ansökningstiden utgår den 25 november kl. 2 e. m.

Notiser från utlandet.

Berlin.

Vid en för någon tid sedan inträffad brand i ett sprituosa-upplag blefvo 7 brandsoldater bedöfvade af spritångorna och måste föras till sjukhus.

Polisen i Berlin har på sista tiden varit sysselsatt med undersökningar rörande mordbrandsanläggningar af en rätt egendomlig art, nemligen å automobilroskor. Under det att under tiden 1 januari—1 juli 1910 endast inträffade 15 automobilbränder, har antalet sedan 1 juli stigit till öfver 40. Den omständigheten, att det som regel var gamla bilar, som brunno, och att numret efter branden som oftast fattades, gaf anledning till att misstänka att mordbrand kunde föreligga.

Undersökningar igångsattes, och i flera fall har man kunnat konstatera, att elden varit anlagd.

Köpenhamn.

I bilaga till den i Köpenhamn utkommande tidskriften Assurandören betitlad "Forsikringsret", redogöres för ett mål, som nyligen af dömts af Danmarks Högsteret.

Genom denna dom frikändes Brandförsäkringsaktiebolaget Norrland och Bergens brandförsäkringssekskab från att betala 15,000 kronor hvardera, med hvilket belopp de båda bolagen voro intresserade i ett hackelseskäveri och halmspinneri. Fabriken nedbrann i november 1907. Policerna innehöllo som uttryckligt vilkor för försäkringens giltighet att i fabriken endast finge användas elektriskt ljus.

Emellertid hade en arbetare efter arbetstidens slut om eftermiddagen något att göra i fabriken. Då det på denna tid icke var ström på den elektriska belysningsledningen, tände han en fotogenlampa, kastade tändstickan från sig — och efter en kort stunds förlöpp stod fabriken i lågor.

Då det måste anses vara ställt utom allt tvifvel, att den bortkastade tändstickan var orsaken till eldens uppkomst, vågrade bolagen att betala ersättning utöfver hvad pantkreditorerna tillkom och blefvo derfor stämda af den bank, på hvilken policerna voro transporterade.

Bolagen blefvo som sagdt frikända, och banken fick betala omkostnaderna i målet.

Kuopio.

Den 21 oktober antändes en film under pågående föreställning i kinematografteater. Panik utbröt bland publiken. Släckningsarbetet tog en tid af c:a 1/2 timma.

Förenta Staterna.

Enligt en i "Insurance Press" offentliggjord statistik dödades vid eldsvådor i Förenta Staterna under första halfåret 1910 icke mindre än 12 brandsoldater och 111 andra personer. Dessutom skadades 527 brandsoldater och 318 andra personer.

Nyanskaffning.

Christiania.

Brandchefen har föreslagit antagandet af en bevilning af 43,000 kronor till anskaffande af 2 automobiler för hufvudstationen: en större manskapsvagn och en personautomobil. En för automobildrift helt genomförd ordning, som i drift skulle blifva besparande, skulle i anskaffningskostnader andraga flere hundra tusen kronor. Magistraten har därför icke ansett sig böra inkomma med förslag härom. Magistraten finner dock, att man icke bör uppskjuta anskaffandet af automobiler, till dess att man kan genomföra en på automobildrift beräknad i drift mera ekonomisk omorganisation af brandväsendet. Man måste börja med försöksdrift, till och med om detta bleve mindre ekonomiskt tillsvidare, både med hänsyn till den nytta, som en automobil kan göra, och till den nytta, som det kan vara att hemta erfarenhet om, huru automobildrift skulle ställa sig under de förhållanden, som äro för handen i Christiania. Dessa äro ju nemligen högst olika dem, som finnas på de platser, der man redan anställt försök med automobiler i brandväsendets tjänst.

Magistraten föreslår derför, att det anskaffas en vagn. Brandstyrelsen vill hafva en personvagn, Magistraten en manskapsvagn. Det erforderliga beloppet 24,500 kronor föreslås fördeladt på 2 terminer.

Frågor och svar.

Under denna rubrik kan enhver af Tidskriftens prenumeranter framställa frågor, som kunna anses äga större intresse för brandväsendet.

För erhållande af bästa möjliga resultat af denna afdelning ombedes landets brandbefäl att godhetsfullt till Redaktionen insända gjorda erfarenheter och rön på i fråga varande områden.

1). Är milkolning af ribb o. d. eldfarligt, och under hvilka vilkor kan kolning tillåtas i närheten af stadsplan?

2). Finnas några försigtighetsåtgärder att iakttaga vid spräng i segel för att undvika "sättning" i ryggen?

3). Är det bra att för uttryckning ha slangarne hoprullade (d. v. s. att ej använda slangrullar) och "kasta" ut slangerna?

4). Finnes någon handbok rörande brandredskapens skötsel och instruktion i handhafvande? —k.

Meddelande

från Svenska Brandchefsföreningen.

För föreningens medlemmar tillkännagifves härmed, att protokollet från föreningens årsmöte i Göteborg i mars detta år på grund af flera mellankomma hinder ej ännu kunnat färdigtryckas, men torde det kunna utgifvas under loppet af december månad.

Årsredogörelser m. m.

Köbenhavns Brandvæsen 1909—1910.

Beretning om Köbenhavns Brandvæsen for Aaret 1909—1910 af Brandchefen Emil Liisberg. 49 sidor. 2 grafiska tabeller och 1 karta.

London County Council. Fire Brigade—County of London.

Report of the Fire Brigade Committee of the London County Council submitting the report of the Chief-officer of the Fire Brigade for the year 1909. Af brandchefen löjtnant Sampson Sladen. 54 sidor och 2 kartor.

Borås Stads Brandväsende af Brandchefen Victor Settergren.

Högsta överinseende af stadens brandväsende handhaves af en för detta ändamål tillsatt brandstyrelse.

Personalen består af fasta kåren, reservkåren och allmänna brandkåren. Fasta kåren består af 1 brandchef, 1 v. brandchef, 1 brandmästare, 1 maskinist, 1 korpral, 1 v. korpral, 1 kusk och 9 brandsoldater. Af dessa hafva brandmästaren och maskinisten familjebostäder å brandstationen, kusken eget rum, korpraler och brandsoldater bostad i logement, äivenledes å brandstationen. Korpralerna och 5 brandsoldater äro gifta och hyra familjebostäder uti staden.

Reservkåren består af 25 brandsoldater, 4 maskinister och 4 extra brandsoldater.

Allmänna brandkåren består af alla inom planlagda stadsområdet mantalskrifne män mellan 23—40 ar. Den är indelad på 6 distrikt.

Kåren har under gångna året varit alarmerad 28 gånger, deraf 7 gånger för soteld, 1 gang för kontakt, 2 gånger för inspektion och 1 gang genom olyckshändelse, i det ett vedlass stjelpte mot ett brandskap.

Af utryckningarna beskrifvas nagra mera anmärkningsvärda, af hvilka vi särskildt vilja framhålla nedanstående:

Den 12 juli omkring kl. 6 e. m. egde rum ett det häftigaste åskväder någon i mannaminne här kan påminna sig. Blixt följde på blixt och ett formligt skyfall rådde.

Kl. 6,20 e. m. inkom tydligt larm från Skogsbacke i förstaden Norrbygårde, dit brandkaren skyndsamt begaf sig med den materiel, som dit skall medtagas — redskapsvagn och handkraftsspruta — På utryckningsvägen passerades Vennerstenska fabrikskåren, och visade det sig, att eld härjade uti ett 3-vanings fabrikskåren; blixten hade tagit vägen in genom en ventil i tredje våningen och antändt. Brandkåren vidtog genast släckningsåtgärder, utlade två ledningar från en brandpost. Från fabrikskårens egen brandpost var utlagd en ledning, alltså voro tre strålar skyndsamt i gång. Ångsprutorna ellersändes genast, och vid framkomsten utlades från den lilla en ledning. Regnet flöt i strömmar, medförande hela lager af sand, så att vattnet i an blef tjockt, på gatan gick vattnet i det närmaste upp till eldstaden på ångsprutan. Då denna varit i gang helt kort, stoppade den tillfölld af sand i ventillerna. Den stora ångsprutan kom därefter i gang med två ledningar, och genom ett svårt men energiskt arbete lyckades det efter en half timma begränsa elden, och efter ytterligare en timma var hufvudsläckningen gjord.

2:dra och 3:dje våningarna blefvo ramponerade. Ett 6 meter från eldhärden liggande fabrikskomplex räddades fullständigt.

Eftersläckningen tog lång tid — 5 timmar — till följe af att stora partier bomullsväfnader funnos i fabriken. Vakhållningen varade 8 timmar. 1,346 meter slang användes.

Efter det brandkären uttryckt, inkommo efter hvarandra larm från brandskåpen å Vennerstenska fabriken, Åbacken, Borås Tidnings hus, Tullhuset, fabriken Svea och Hotell du Nord, men å intet annat ställe än å Vennerstenska fabriken förelåg någon eldfara. Genom bud meddelades, att åskan slagit ned i Nya Hotellet och antändt, hvarför 2 man med befäl och lilla materialvagnen ditsändes, men kunde genast återvända, enär ingen eldfara fanns.

Brandskadeersättningarna, som af försäkringsbolagen utbetalts, uppgingo till kr. 172,878:—, under det försäkringsvärdet utgjorde kr. 915,100:—.

Genom signal från brandskåp har kåren blifvit alarmerad 12 gånger, genom telefon 11 gånger och genom bud 5 gånger.

Väglängden, som brandkåren vid utryckning tillryggalagt, uppgår till 43,6 km.

Antalet vakter, som af kåren blifvit bestridda vid offentliga föreställningar, utgjorde sammanlagt 247.

I enlighet med bestämmelsen i stadens brandordning har brandchefen inspekterat och låtit afpröva fabrikkernas egen eldsläckningsredskap. Sammanlagt förrättades 30 dylika inspektioner.

Antalet hästar för brandkårens behof är 5.

Brandposternas antal är 169 st.

Brandtelegrafens omfattade 8 distrikt med sammanlagt 44 brandskåp.

Bokföringsvärdet å brandväsendets materiel och inventarier är kr. 65,822:25. Taxeringsvärdet för brandkårens byggnader jemte ötningsplan är 71,000 kr.

Utgifterna för året voro budgeterade till kr. 32,930:— och uppgingo till kr. 32,637:89.

Visby Stads Brandväsende år 1909.

PERSONAL.

Brandkårens personal har jemlikt 1907 år brandordning utgjorts af

I. Fasta kåren.

1 förste brandchef,
1 andre d:o,
1 adjutant,
2 förmän,
1 ångsprutchef,
1 förste maskinist,
1 andre d:o och eldare,
1 eldare,
30 brandsoldater af 1:a uppådet,
1 befälhåfvare och 20 man af andra uppådet, där-
af 8 man i förstäderna Södervärn och Andersro.

Ombyte af befålet har under gångna året icke ägt rum.

Förste brandchefen har tjänat öfver 5 år,
Andre d:o " " " 15 "
Adjutanten " " " 5 "
Förste maskinisten " " " 4 "
Förmännen " " " 5 "
Afgången bland manskapet har under året varit mycket ringa.

Medeltjänstetiden för manskapet af första uppådet utgjorde den 31 dec. 1909, 3 år och 6 månader, därvid är att märka, det kåren uppsattes den 1 oktober 1904.

Högsta lefnadsåldern var för samma manskap 47 år; lägsta 26 år.

Olycksfallsförsäkring har för Fasta kårens befäl tagits kollektivt för brandtjänst med 4,000 kr., för första uppådet manskap i och utom brandtjänst med 2,000 kr., för andra uppådet i brandtjänst sistnämnda be-
lopp.

Öfningar med första uppådet har ägt rum en gång i månaden jämte 2 allarm slagna af brandchefen; desamma har utgjorts af utryckningar, exercis med lifräddnings- och öfrig materiel, instruktionsläsning, kännedom i lokala förhållanden m. m. Andra uppådet har öfvats 8 gånger i endast utryckningar och skötsel af tilldelad materiel.

Telegrafvakten skötes ännu af polisstyrkan.

Till vakhållning vid offentliga föreställningar, där särskild eldfara ansetts ifrågakomma, ha brandsoldater varit kommanderade.

II. Värnpliktiga kåren

utgöres af 1 chef och c:a 800 man för Visby, 1 vice d:o och c:a 100 man i Andersro—Södervärn. Värnpliktiga kåren har varit kallad till öfning 1 gång.

Brandredskap.

Antalet brandfordon, som fullt utrustade stått färdiga till utryckning, har varit:

1 Visby
1 polisspruta, } ständigt vattenfyllda handkraftsprutor
2 elitsprutor, }
1 ångspruta,
1 motorspruta,
1 utryckningskärra med lifräddningsmateriel m. m.,
10 slangkärror med brandposthufvuden, gren- och strålrör.

Desutom för värnpliktiga kåren diverse brandmateriel.

I Södervärn:
slangrullar med upplindad slang st. 4
strålrör " 4
brandposthufvuden " 4
handkraftsprutan "Express" " 4
Slangförrådet har utgjorts af:
tryckslang med rekordkoppling 65 mm. = 1440 m.
80 mm. = 660 m.
" " skruvkopplingar (universalkopplingar)
reserv d:o = 500 m.
sugslang till motorspruta = 10 m.

Aflöningar och öfriga utgifter.

1:ste brandchefen arvode	kr.	600:—
2:dre d:o	"	200:—
Adjutant	"	50:—
Ångsprutchef	"	125:—
Maskinist	"	400:—
Reparatör	"	425:—
1:ste förman	"	175:—
2:dre d:o	"	150:—
1:ste eldare	"	90:—
2:dre d:o	"	75:—
30 brandsoldater á 75 kr.	"	2,250:—
Arvode för expeditionsgöromål vid värnpliktiga brandkåren	"	150:—
Underhåll af materiel, öfningar, eftersläckning, ångkol, premier, brandsyn m. m.	kr.	2,000:—
Kontrollering af brandtelegrafens	"	250:—

Olycksfallförsäkring af befäl och
manskap..... kr. 450:—

Ny materiel:

En reservmotorspruta med
transportvagn kr. 2,500:—
Sex brandposter med till-
behör vid Södervärn ... „ 1,259:— 3,759:—

Beklädnad:

Uniform till förste och an-
dre brandchefen samt
adjutanten..... kr. 180:—
Dito till ångsprutchefen,
maskinisten samt förste
och andre förmännen... „ 200:— 380:—
Summa Kronor 11,529:—

Brandtelegrafien.

Antalet brandskåp för signalering af eldsväda utgjorde vid årets slut 21 st. samfliga bekostade och uppsatta af staden.

Apparatfel hafva ej förekommit.

Efter den grundliga ombyggnad, som år 1908 avslutades, har enligt provnings- och kontrolljournalen för brandtelegrafien densamma fungerat synnerligen pålitligt.

Brandkårens verksamhet.

Antalet uttryckningar för eldsväda eller tillbud därtill har under året uppgått till 6

Brandkåren har varit alarmerad för eldsväda eller tillbud enligt ofvanstående; falskt alarm har icke kunnat konstateras; brandchefen har alarmerat tvenne gånger.

Eldsväda har en gång varit af den betydenhet, att släckning med tvenne slangledningar ägt rum. Kl. 10 e. m. den 24 juli alarmerades kåren för eldsväda i huset N:o 28—30, Norderrotens 2:dra kvarter vid Strandgatan. Brandpost angjordes å St Drottens plan, utlagd 80 mm. slang grenades till 2 st. 65 mm. ledningar. Då vatten från ångsprutan påsläpptes, försköt sig en koppling till 80 mm. slang, hvarför en längd måste utbytas; då folkmassan, som samlats i närheten af brandstället trampade på utlagd slang och på annat sätt hindrade rörelsen kring brandstället, tog detta utbyte c:a 15 minuter. Därefter skedde släckning raskt. Redan vid ankomsten till brandstället hade elden tagit stark fart och härjade genom uppehållet hela vinden och 2 rum i andra våningen.

En gång har kåren utom Visby lämnat hjälp för släckning af eldsväda.

Värnpliktiga kåren har icke uttryckt för brandsläckning.

Öfrigt verksamhet.

Vakthållning vid offentliga föreställningar har utförts å teatern, å biografteatern, inrymd i Goodtemplarordenens lokal vid Mellangatan, 67 gånger.

Tillsyn öfver brandposter och vattenledningsrör har utförts af brandkårens personal, så att hvarje brandpost provats minst 2 gånger.

Södra förstaden Andersro — Södervärn är under året försedd med vattenledning från vattentornet å Gottlands infanteriregementets förlägningsplats Wisborgs slätt. 7 st. själlänsande brandposter äro apterade på denna ledning, hvilken under sommarens lopp inspekterades af ombud för Städernas Allmänna Brand-

stodsbolag. Inspektionen utföll till fullständig belåtenhet. Vattentornet rymmer 90 km³; vattnet drivres upp i tornet af elektrisk 3 hk. motor, reservmotor fotogén d.o. Allarm till regementets maskinist ges automatiskt så snart vattennivån i tornet sjunkit till viss höjd. Förstäderna Andersro — Södervärn äro i detta afseende bättre ställda än Visby stad i öfrigt. Materiel till vattenledningens betjänande är anskaffad under året med 65 mm. slang (tryck) 300 m.
rekordkopplingar till d:o 10 par.
dubbla brandposthufvuden 2 st. (ensid. afstängn.)
strålrör m. 19 mm. munstycken 4 st.
bladspredare 4 st.
slangrullar, bärbara, större 4 st.
samt personlig utrustning med lina, bälte med hake och ring, bila och kask för 4 strålförare.

En fotogenmotorspruta "Merit" å 5 hk. är under året inköpt af A.-B. Fred. Wagner, Stockholm. Densamma tjänstgör såsom reserv för ångsprutan vid tillfällen, då densamma ej kan begagnas, såsom vid rengöring m. m., samt användes dessutom till spolning af stadens kloaker. Kostnaderna för sprutans användning för sistnämnda ändamål är 1/4 af kostnaderna för ångsprutan, hvarjämte den senare, som icke är afsedd för längre tids arbete, sparas för sin egentliga tjänst. Sprutan har fungerat till fullkomlig tillfredsställelse.

Brandtelegrafens skötsel har utförts af förste maskinisten vid kåren. Samfliga brandskåp ha provats hvar 14:de dag, centralapparaten hvarje dag. Resultaten antecknas i ofvan nämnd journal och kontrasteras af tjänstgörande telegraiposten.

På uppdrag af chefen för Kungl. Gottlands artillerikår har af brandchefen uppgjorts förslag till brandväsendets organisation vid sagda truppförband jämte anskaffning af brandmateriel för dess kasernetablissemant. Afseende fästades därvid på utrustningens öfverensstämmelse med Visby brandväsendes materiel; sålunda äro stegar, kopplingar, brandposthufvuden, strålrör m. m. af Visby modell, hvilket möjliggjort den öfverensskommelse, som träffats mellan sagde chef och Visby stad, att en kontingent, bestående af 1 befälhåfvare, officer, tillika brandchef i kasernen och 18 man utbildade i brandtjänst, ställts till brandväsendets förogande. Tillika medgafs, att artillerikårens brandmateriel star till förogande vid eldsläckning i kasernens grannskåp.

På uppdrag af militärbefälhåfvaren på Gottland har brandchefen uppgjort fullständigt förslag till brandväsendets ordnande i Tingstäde huvudförrådsort, hvilket förslag godkändes och antogs till efterrättelse under december månad.

Litteratur.

Anvisningar för utförande af åskskydd å landtmannabyggnader. På uppdrag af Skanska Ingenjörsklubben utarbetade af Ingenjör H. G. Queckfeldt.

Föreliggande lilla skrift, 11 sidor stark, redogör på ett uttömmande sätt för anordnandet af åskskydd å landtmannabyggnader samt bevisar oohärligheten af många gammalmodiga teorier om åskskyddets anbringande. De i skriften framställda principerna för åskskyddets utförande kunna äga sin tillämpning äfven för andra byggnader än just landtmannabyggnader, hvarom man vid genomläsning kan öfvertyga sig. Häftet kan rekvereras från A. Fr. Envalfs Bokhandel, Malmö, och kostar endast 40 öre.

Svenska Stadsförbundets Tidskrift, Stockholm, årg. 2, 1910. Häfte 5 innehåller bland annat: Beräkning af kostnaden för stadsplans genomförande; under rubriken: Administrativ Praxis

redogöres för frågan, huru i visst fall byggnads höjd skulle beräknas; Städernas pensionsfråga.

Svensk Brandkårstidning, Göteborg, 1 årg. 1910. Häfte 9 innehåller bland annat: Venerborgs brandväsende; Rökförgiftning. Brandkärsmannamötet i Helsingfors, Förbundsangelägenheter samt notiser och smärre uppsatser.

Häfte 10 innehåller bland annat: Några ord om Göteborgs brandkår på 1860-talet (ill.), Vanskötsel, Omorganisationen af Karlskrona brandkår; Automobilbrand i Göteborg; Branden på verdensutställningen i Bruxelles; Såplödder som eldsläckningsmedel; Notiser.

Skånska Brandkårsförbundets Tidskrift, Landskrona, 2 årg. 1910. Häfte n:o 9 innehåller bland annat: Om ettersläckning och rödning; Brandstadgan för landsbyggen; De frivilliga brandkårerna i Finland; De frivilliga brandkårerna; Brandstods-töreningarna; notiser.

Häfte n:o 10 innehåller bland annat: Förvaring af benzin; Eldfaran genom elektriska starkströmsledning; Skånska Brandkårsförbundet; Brandstods-föreningarna; Brandprof med eldsäkra halmtak; notiser; Meddelanden från utlandet.

Svenske Skorstensfejaren, Göteborg, 12 årg. 1910. Häfte 5 innehåller bland annat: En restripp; Besvärsskrivelser till Konungen och Överståthållarembetet angående tillsättande af skorstensfejaremästarebefattningar i Stockholm; Skorstensfejarnes Krets-Skraets 200-åriga jubileum i Dresden; Vid eldsvador.

Brandluren, Helsingfors, årg. XIII, 1910. Häfte 9 innehåller bland annat: De många stora eldsvadorna, Brandkårsloppet och brandväsendets utveckling i landet; En fabriksbrand i Helsingfors; Nagot om våra frivilliga brandkårer; Om förhållandet mellan brandkårer och försäkringsbolag; Fordringar på automobilgarager; Inspektionsberättelse beträffande brandkåren i Uleaborg, Tornea, Kemi, Gamla Karleby och Jakobstad; notiser.

Häfte 10 innehåller bland annat: En för alla och alla för en; Tavastehus stads vattenledning; Om profning af slangar; Egna sprutorna uppsigt; Angående brandväsendet i Ryssland; Inspektionsberättelse beträffande Kemi F. B. Gamla Karleby F. B. F. B. i Jakobstad samt notiser.

Gjallarhornet, Stockholm, 20 årg. 1910. Häfte 18 innehåller bland annat: Branden i verdensutställningen i Bruxelles; Hansas brandförsäkringsplaner; Brandskadorna i Förenta Staterna och Canada.

Häfte 19 innehåller bland annat: Hansas brandförsäkringsplaner; Försäkringskongressen och Hansas brandförsäkringsplaner; Åtgärder till skydd mot eldfara i Tyskland; Centralanstalt för strävandena att bereda skydd mot eldfara.

Häfte 20 innehåller bland annat: Skogsbrandförsäkringsfrågan; Automobilbränder; Brandskadorna i Förenta Staterna och Canada; Kemiska eldsläckningsapparater.

Häfte 21 innehåller bland annat: Brandfaran å utställningen i Rom 1911; Förändringar i Stockholms brandväsende.

Häfte 22 innehåller bland annat: Eldsäkerhet i fabriker och handtverkerier; Branchefölytt i Göteborg; Huru brandförsäkringsverksamheten bedrivs i Frankrike; Perkeoskum, ett nytt eldsläckningsmedel för eldfarliga vätskor; Brandfaran i San Francisco; Eldsvador i skyskrapare; Brandskadorna i Förenta Staterna och Canada.

Medlemsblad för Brandinspektörföreningen, Aarhus, 1910 Häfte 10 innehåller bland annat: Köpenhamns Brandväsende 1909—10; Branden på utställningen i Brüssel.

Assurandören, Köbenhavn, 15 årg. 1910. Häfte 18 innehåller bland annat: Kommunal brandförsäkringsfond; Köpenhamns brandväsende 1909—10; Tomtegarnes brandförsäkringsbolag.

Häfte 19 innehåller bland annat: Utbetalning af brandskadeersättningar i Tyskland; Eldsläckning med ånga och elddämpande gaser; Brandväsendet i England i fornda dagar (ill.)

Häfte 20 innehåller bland annat: Svetsning med acetylen; Under rubriken försäkringsrätt redogöres för frågan, huruvida öfverträdande af klausul angående uteslutande användning af elektriskt ljus gör till ersättning oberättigad.

Häfte 21 innehåller bland annat: Statsbrandförsäkringsfondens sista räkenskapsår; Svetsning med acetylen; Danska brandförsäkringsbolags affärer i Sverige.

Forsikringstidende, Christiania, 14 årg. 1910. Häfte 18 innehåller bland annat: Eldfaran ombord; Utställningsbranden i Brüssel; Christiania Brandväsendets årsberättelse för 1909 samt notiser rörande brandförsäkringsverksamheten i Tyskland, Sverige, England m. fl.

Häfte 19 innehåller bland annat: Sprinklers som släckningsredskap; Aulomobiler till brandkåren i Christiania; Skogsbränder i Amerika.

Häfte 20 innehåller bland annat: Öfverträdande af försäkringsvilkor om uteslutande användande af elektriskt ljus.

Häfte 21 innehåller bland annat: Åro brandredskapen i ordning? Värdet af fast egendom i våra städer och köpingar; Förhållandet mellan sten- och trähus i norska städer och köpingar.

Feuerpolizei, München, XII årg. 1910. Häfte 10 innehåller bland annat: Brandskydd för utställningar i Tyskland; Taktikning; Rökprof på nya residensteatern i Wiesbaden; Brandskydd på Kungl. operan i Berlin, Anmärkningsvärda eldsvador, notiser.

Häfte 11 innehåller bland annat: Den 6 till 8 våningen; Taktikning; Betongens brandsäkerhet, försök med ett betongtak; En ny nödbelysning för varu- och affärshus; Brandskyddet vid Portland cementfabriker; Släckningsmedel vid brand af oljor; Lakttaganden vid eldsvador; Brandskydd i tyska storstäder; Anmärkningsvärda eldsvador samt kortare meddelanden.

Feuer und Wasser, Frankfurt a. M. årg. XVII, 1910. Häfte Häfte 36 innehåller bland annat: Afskaftet af inspektorstilen; Tyska yrkesbrandkårernas X förbundsdag; En rökammälare; När och hvarför äro nybyggen af armerad betong brandfarliga?

Häfte 37 innehåller bland annat: Internationella kongressen i Brüssel 1910; Tyska yrkesbrandkårernas X förbundsdag; Omorganisation af Münchens brandväsende;

Häfte 38 innehåller bland annat: Branden i Dresdner magasinet i König-Albert hamnen den 5 juli 1910; Tyska yrkesbrandkårernas X förbundsdag; Olyckshändelse vid en fästningsöfning i Mainz.

Häfte 39 innehåller bland annat: Brandskyddsanordningarna på Brüssel-utställningen före brandkatastrofen; Tyska yrkesbrandkårernas X förbundsdag; Omorganisationen af Münchens brandväsende.

Häfte 40 innehåller bland annat: Tyska yrkesbrandkårernas X förbundsdag;

Häfte 41 innehåller bland annat: Disciplin och omorganisation; Tyska yrkesbrandkårernas X förbundsdag; Brandväsendet i Ryssland.

Häfte 42 innehåller bland annat: Studier öfver egenskaper, lagring och transport af eldfarliga vätskor i slutna kärl och deras förhållande vid brand; Tyska yrkesbrandkårernas X förbundsdag.

Häfte 43 innehåller bland annat: Försök och nyanskaffningar vid Berlins brandkår; På motorspruta genom Elsass-Lothringen samt blandade meddelanden.

Häfte 44 innehåller bland annat: Försök och nyanskaffningar vid Berlins brandkår; Fastställandet af begreppet explosion i försäkringsteknisk mening.

Blif medlem af Svenska Brandchefs-föreningen!

Nyårsönskningar!

I häfte n:o 1 af Tidskriften för 1911, afsedt att utkomma den 2 Januari, kommer att under rubriken:

"Godt nytt år tillönskas"

införas nyårshälsningar.

De, som önska genom Tidskriften sända dylika hälsning, böra tillika med uppgift om namn, titel och adress till Tidskriftens expedition före den 26 December 1910 insända kontant eller i frimärken 1 krona.

Expeditionen.
Helsingborg.
